

SANDARA
 DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
 PRENUMERATA METAMS:
 Amerikoje \$2.50
 Kanadoje ir Lietuvoj \$3.00
 Pusei metų:
 Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoj \$1.50
 Skelbimų kainas klauskite laišku.
 "SANDARA"
 327 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA
 LITHUANIAN WEEKLY
 Published by Lithuanian National
 League of America.
 Consisting of 88 Branches, Located
 in all largest cities of the U. S. A.
 Represents over 10,000 Lithuanians
 in the City of Boston and about
 700,000 in the United States.
 "SANDARA"
 327 E St., So. Boston, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS KAINA 5 CENTAI.

No. 40 So. Boston, Mass., Spalio (October) 1 d., 1925 m. **Metai XII**

Lietuvos kabinetas griuvo

Jį sugriovė Lietuvių-Lenkų derybos.

WASHINGTONAS. Elta praneša iš Kauno 19. IX. 25, Lietuvių-Lenkų konferencija Kopenhagoje turėjo antrą posėdį, rugsėjo mėn. 15 d. Lietuvos delegacijos pirmininkų Sidzidauskui pirmininkaujant. Susipažinus trijų komisijų: trafiko, susisiekimo ir konsularinės protekcijos reportais, konferencija konstatuoja, kad abiejų delegacijų principai sutaria dėl delegacijos principo prieš susitarimo trafiko Nemunu, pašto, telegrafo, telefono susisiekimo, Lenkijos Lietuvos piliečių įėjimo ir buvimo atatinamų Valstybių teritorijoj, klausimais.

Bet dar pasireiškia Lietuvos-Lenkijos nuomonės skirtumas dėl klausimų liečiančių geležinkelių susisiekimą, ir konsularinę protekciją. Atsižvelgiant į tai, kad negalima buvo išsėmti dalykai, kurie sudaro Lietuvių-Lenkų konferencijos objektą, abi delegacijos nutarė pritraukti konferencijos darbus trims savaitėms. Sekantis konferencijos posėdis įvyks spalio mėn. 10 d. Rugsėjo devynioliktą nepaprastame Ministrių Kabineto posėdyje svarstyta padėtis susidariusi dėlto, kad Ministrių Kabineto nutatytosios mūsų delegacijai Kopenhagoje galutinios svarbios instrukcijos savo laiku nepasiekė mūsų delegacijos ir kad todėl mūsų delegacija derybų protokoluose nuėjo toliau negu, kad galėjo eiti Ministrių Kabineto nusistatymų. Svaršy su tu buvo svarstyta Užsienų Ministerio Čarnecko atsisąstydinimo raštas. Rezultate Ministrių Kabinetas nutarė atsisąstydinti. Ministeris Pirmininkas Petrušis įteikė Prezidentui atsisąstydinimą.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai.

Naujas kabinetas.

KAUNAS — Elta — Rugsėjo 25 d. Respublikos Prezidentas patvirtino Ministrių Kabineta. Ministeris Pirmininkas ir Krašto Apsaugos — Bistras, Teisingumo — Karoblis, Žemės ūkio — Krupavičius, Švietimo — Jokantas, Užsienų Reikalų — Reinsys, Susisiekimo — Slizys, Vidaus Reikalų — Endziulaitis, Finansų Ministeris — Karvelis, kontrolierius — Starkus.

Rišama Amerikos paskolos Francijai klausimas.

Yra atvykęs į Ameriką Francijos ministeris Caillaux išsprendimui Amerikos paskolos Francijai klausimą. Jungt. Valst. pareikalavo, kad Francija stengtųsi atmokėti Jungt. Valst. skolą sekančiais: Francija turi šiemet atmokėti \$25,000,000; ta suma kas metais turi būti didinama ir didinama bėgyje sekančių dvidešimties metų; taip kad 1945 m. pasiektų \$90,000,000 metinio atmokėjimo. Paskutinė suma turi būti atmokama per 42 metus. Francijos ministeris siūlė Jungt. Valst. tokias sąlygas, kurios būtų dar lengvesnės Francijai, bet Amerika jas atmėtė. Amerikai atmesdama

Francijos pasiūlymą, drauge pasiūlė Francijai lengvesnes sąlygas, butent, tokias, kaip yra gavus iš Amerikos Belgija.

Čičerinas aplankysias Varšuva ir Berlina.

MASKVA, rugs. 26 d. Jurgis Čičerinas, Sovietų užsienio reikalų ministeris, šį vakarą išvažiavęs į Berlyną dviem mėnesiam vakacijų. Jisai mano sustoti kelioms dienoms ir Varšuvoje, kur mano turėti pasitarimą su Lenkijos kabineto nariais ir tt. Berlyne jisai, apvat atostogavimo, tarsis su Vokietijos užsienio ministeriu Stresemann reikale Ruso-Vokietijos prekybos sutarties ir Vokietijos įstojimo į Tautų Lygą. Taip pat jis turėsias pasikalbėjimą su geriausiais Vokietijos gydytojais.

Nori tikro alaus.

Alaus darytojai šiomis dienomis paskelbė, kad jie pradėsia viešai kovoti ir reikalauti leidimo daryti alų, turintį 2.75 nuosimčius alkoholio. Esą nuo tokio alaus negalima pasigerti, bet jo atsigeręs žmogus jaučiasi smagiu. Jie mano, kad ir žmonės, Amerikos piliečiai, šitam pritaras.

Klaipėdos seimelio rinkimai paskelbti.

"Klaipėdos Žinios" oficialiai praneša, kad "rugsėjo 11 d. po piet buvo Kaune Ministrių Kabineto posėdis; svarstyta ir Ambasadorių Konferencijos pranešimas, kad visi Klaipėdos konvencijos dokumentai depuoti. Sulig to Kabinetas nutarė tuojau vykdyti rinkimus į Klaipėdos krašto Seimelį. Einant Klaipėdos krašto Seimelio rinkimo įstatymo 11 perskir. Gubernatorius Budrys paskelbė rinkimo dieną š. m. spalio mėn. 19 d. Trumpesnį terminą neleidžia rinkimų įstatymas".

Labai boikotuoja britus.

CONTONO uostuose, Činijoje, esą bėgalo boikotuojami britai. Činiečiai negali kalbėti su angliais. Į laivus angliai pasazieriai neįleidžiami už jokius pinigus. Jei esą būtų į kokį laivą įsileistas anglas, tai tas laivas būtų sudegintas. Činiečiai, kurie kalba su angliais, esą labai skaičiai nubaudžiami.

100 bolševikų suareštuota.

BUDAPESTAS, Hungarija, rugs. 26 d. Hungarijos valdžia pavykę susekti, kad bolševikai turėję sudarę planus išžudyti visus žymesnius šio krašto oficialius bėgyje šešių mėnesių ir apimti valdžią į savo rankas, paskelbiant komunistų diktatūrą. Visam krašte bolševikai yra stropiai areštuojami. Esą jau šimtas su viršum bolševikų su laikyti.

Saklatvala skundžiasi.

Shapurji Saklatvala, Britanijos Parlamento narys, komunistas, kuris vyko čionai į vieną konferenciją, tapo sulaukytas New Yorke ir dabar neįsileidžiamas. Jisai rokuoja, kad tas padaro jam daug nuostolių jo politikoje karjerioj. Jisai kreipėsi prie American Civil Liberties Union savo įvažiavimo Amerikon reikalui. Kol kas jis dar neįsileistas.

"Vilniaus Aida" uždare.

VILNIUS. Miesto komisaras Vimbaras uždare lietuvių laikraštį "Vilniaus Aidą" dėl kai kurių ten formaliųjų, nepadarytų dar pradėdant laikraštį leisti. Prenumeratoriai gavo "Prabodų Aidą" vienkartinį laikraštį.

Nelaimė maršese.

Nuskendo Jungt. Valst. submarinas, nusinečdamas su savimi 34 jūreivius. Tai didžiausia nelaimė Amerikos jūrevijos istorijoj.

Tylikla mylių nuo Black Island Sound nuskendo Jungt. Valst. submarinas S-51, susidūręs su nemazu pasažieriniu laivu vardu City of Rome. Tragedija atsitiko rugsėjo 25 d. kaip 10:24 val. vakare. Paskėmėje žuvo 34 jūreiviai, kurie buvo tami submarine.

Submarinas buvo dar apinaujis. Buvo išplaukęs išbandynui. Laivas, kuris jį nuskandino, yra bent du kartus toliu didumo, kaip nuskendęs submarinas. Esą oras būvęs nemigotas.

Moteris užmėša moterį.

SAN ANTONIO, TEXAS, rugs. 26 d. Mrs. J. S. Sheridan, turtinga moteris, kujeliu suskaldė galvą. Mrs. Ada McCobb, taip pat turtingai moterij. Dabar jos viena kapuose, o kita kalėjime. Vėlonėi Mrs. Ada McCobb esą dingę nuo kaklo deimantai, bei perlai, kurių ji nešiodavusi už apie \$100,000 vertės.

Daktaras pasikorė.

DORCHESTER, Mass. Praeitis sekmadienį pasikorė savo namuose Dr. Eugenie R. Kelley, Valstijos komisionierius. Jisai buvo prižiūrėtojas publikos sveikatos, pagarsėjęs kaip žinovas sveikatos klausimuose. Sunkus darbas ir rupestis privedė jį prie saužudystės. Vyras paliko moterį ir du sunus.

Nubaus streikierius.

PARYŽIUS. Francijos kabinetas nubauso nubausi administraciniu keliu telefonų ir telegrafų darbininkų vadus, kurie prikabino darbininkus apšaukti dviejų valandų streiką, reikalaujant padidinti jų algas. Neveikiant telefonams ir telegramams padaryta daug nemalono Francijoje.

Galvanauskas sudaužė krėsia Tautų Lygoje.

Buvęs Lietuvos premjeras Galvanauskas išdžial ir triukšmingai apleido Tautų Lygos posėdį Klaipėdos klausimo dėlei.

GENEVA, rugsėjo 28 d. M. Galvanauskas, buvęs Lietuvos premjeras, dabar jos pasiuntinys Anglijai, šandie triukšmingai ir piktai apleido Tautų Lygos posėdį. Apleisdamas rėžė kumščiu į stalą, trenkė krėsia į grindis ir pasakęs "pasikarlit jus!" išdžial išėjo iš salės. Tas atsitiko Lietuvos atstovui beginant Klaipėdos teritorijos statutą, kuris buvo padarytas vadovaujant Normanui H. Davis, amerikiečiui. Taip pat ir dėl mažumų, esančių po Lietuvos valdžią, padarytų skundų ant Lietuvos valdžios. Skundus gavo Tautų Lygos sekretorius, kuris patartas komiteto išsiuntinėjo skundų kopijas Tautų Lygos nariam. Dėl to Galvanauskas padarė sekančią pastabą: "Generalio sekretoriaus nebuvolu pareiga išsiuntinti tuos skundus nariams Tautų Lygos vardu. Yra užsieniu reikalų ministeriai ir kitį diplomatiniai agentai tam rupintis. Kada protestai pasiekia jus, dėl ko jūs pirma nepranešate mums ir neduodate progos padaryti investigaciją?"

M. Boncour, francuzas, bandė sulaukyti Galvanauską. Tada anglas lordas Cecil pasiūlė parašyti tekstą tuo pačiu reikalu kitokioj formoj, taip kad neuzgautų Lietuvos. Tam pritarė belgas M. Hymans. Bet Galvanauskas, nebelaukdamas pasakinių, apleido posėdį.

Valstiečiai Liaudininkai prieš derybas su lenkais

VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ CENTRO TARYBOS REZOLIUCIJA.

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos Centro Taryba, iskausiusi pranešimą apie lietuvių-lenkų derybas Kopenhagoje ir turėdama galvoje:

- 1) kad Lietuvos visuomenė yra labai susirupinusi vedamų derybų turiniu ir reiskia rimtos baimės, kad derybose nebūtų liečiami politiniai klausimai ir nebūtų einama prie susitarimo su Lenkija Vilniaus išsižadėjimo sąlyga.
- 2) kad jei derybos ir neiškryps iš oficialiai nustatytų ribų, tai ir tuomet jos turės žalingas Lietuvai politines pasekmes, nes sustiprins Lenkijos pozicijas Lietuvos-Lenkijos ginče.
- 3) kad derybos su Lenkais dėl tranzito Nemunu nebuvo reikalingos, nes jos visai neįplaukia iš Klaipėdos konvencijoj ir Lietuvos tarptautinių pasižadėjimų.
- 4) kad miškų plukdymo Nemunu reikalas turi būti reguliuojamas ne tarptautinėmis sutartimis su Lenkija ir kitomis valstybėmis, o Lietuvos valdžios išleistomis taisyklėmis, kas jau ir yra padaryta.
- 5) kad derybos su Lenkais pradėtos be Seimo žinios ir be visuomenės pritarimo kademy bloko — krikšč. dem., Uk. S-gos ir Darbo federacijos pastatytos vyriausybės iniciatyva ir kad todėl atsakomybė už tas derybas turi kristi ant vienu kademy.
- 6) kad santykiai su Lenkija gali būti užmegzti tikrai ta būtina sąlyga, kad Lenkija grąžins Lietuvai okupuotas Lietuvos žemes, nutarė:

Pavojus kriaučiams.

BOSTON, MASS., rugsėjo 27 d. Šandie vietos kriaučiai amalgameitai turėjo prakalbas So. Bostone. Kalbėjo lietuvių kriaučių organizatorius Jankauskas, koks ten žydėlis Zone ir "Darbo" redaktoriūs Pruseika. Prakalbos pradėta su bolševikų himnu.

Jankauskas pasakė, kad seniau beveik visi lietuviai kriaučiai prigulėjo prie unijų; o dabar jų didžiuma esanti išsitraukus iš unijų. Girdi, lietuviai pasitraukė iš unijų ir sutvėrė Lietuvių kriaučių bendroves, kad APSISAUGOJUS NUO BOLŠEVIKŲ". Tai Jankausko žodžiai. Jisai bolševikas ir pats tą faktą pripažino. "Sandaroje" ir kituose laikraščiuose jau senai buvo nurodyta, kad bolševikai grauna kriaučių unijas. Dabar jie patys tatau patvirtino.

Ir kaip negriaus? Štai kad ir So. Bostone surengta kriaučiams prakalbos. Lietuvių kriaučių yra visokių įsitikinimų žmonių. Vienų jų yra bolševikai, kiti katalikai, kiti Sandariečiai. Taigi, kad unijos prakalbos galėtų juos patenkinti, reikia kad tos prakalbos būtų bešališkos. Dabar gi nuo pradžios iki galo prakalbos buvo raudonos. Bolševikų himnas, revoliucioniškos dainos, bolševikų literatūros platinimas, kriaučiu organo redaktoriūs Pruseika perėmė minėjo Leniną ir Marksą ir aiškino viso pasaulio bolševizmą ir pranasavo kad jis turės greitai ateiti, užuot kalbėjęs kriaučiu reikalais. Žydėlis Zone "nakino" Lietuvių kriaučius bendroves, pasakė atkariausiu darbininkus iš jų, nors kriaučiuose jų ir anijistai kriaučiai dirba.

Vien tatau parodo, kad kriaučiu unijos vadams rupi reklamuoti bolševizmas, o ne APGINTI KRIAUCIŲ REIKALAI. Taip gi jie eldamiesį stumia nebolševikus lietuvius kriaučius iš unijos; JIE ARDO UNIJAS. Toliau taip negali būti! Kriaučiai unijistai, kuriems rupi unijos likimas, kurie norit palaikyt uniją, kad galėtumėte apsiginti nuo išnaudotojų, pirmiausia turite apsaulyti nuo

mes, nutarė:

1. Griežčiausiai protestuoti prieš vedamas Kopenhagoje derybas su Lenkais.
2. Reikalauti tų derybų nutraukimo.
3. Kviesti visuomenę kelti visoje Lietuvoje kuo aštriausius protestus prieš vedamas derybas ir reikšti nepasitikėjimą vyriausybei, einančiai prieš aiškia tautos valią.

Ademo dokumentas.

LONDONAS. Pasakingo rojaus Adomas miręs nuo podagros, sako senovės dokumentai, kuriuos užlaiko Heralds College of London. Dokumentas, kuris esąs parašytas 16 šimtmetyje, nuseka Saksų karalių genealogiją iki Adomo ir Ievos. Adomas esąs palaidotas Hebrone.

Vyras merginos rubuose pašautas.

BOSTON, Mass. James E. Bennet, kuris praeitą vasarą pabėgo iš kalėjimo, tapo sunkiai pašautas vieno policisto. Jisai buvo apsirėngęs merginos rubais, užsidėjęs kasas ir nusimaliovojęs veidą. Policistui kas ten pasakė, kad matęs netoli stovintį automobilį, kuris esąs pavogtas iš jo kaimyno. Policistas nuėjo prie to automobilio. Jame sėdėjo dvi

bolševikų, kurie imdami iš jusų unijos algas varo Rusijos sovietų agentų pragaistingą darbą. Jūs turit pastatytį prie savo organo tokį redaktorių, kuris atvažiavęs iš New Yorke į Bostoną ar į kitur kalbėtų kriaučiu reikalais, o ne bolševizmo. Taip pat jūs turite išsirinkti tokį lietuvių kriaučių organizatorių, kuris, išėjęs kalbėti kriaučiu reikalais, neplepėtų, kad ve "as bolševikas, as juo busiu, as turiu garbę juo buti" ir tt. Tokie žmonės yra šasai ant unijos nugaros ir todėl reikia apsaulyti nuo jų, arba uždaryti jiems burnas varyme bolševizmo propagandos.

Kriaučiai, susipraskite ir pagalvokite; gelbėkite savo uniją! Lietuviai kriaučiai, nepasidaukite! Bostone žydai ir italai išnaudoja lietuvių iš darbo. Tad lietuviai susiorganizavo savo kriaučiu bendroves ir ten dirba. Kiel: uždrba, tiek ir pasidalina tarp savęs, neatiduodami dalies kokiame žyduku bei jo aklam tarau.

Bolševizmas turi buti išsiunatas iš kriaučiu unijų, tuomet Lietuviai kriaučiai vėl galės jose prigulėti. Jei kriaučiu unijų viršininkams tikrai apėna unijų reikalai; jei jie tikrai nori, kad lietuviai būtų unijistai, tai pirmiausiai tegu jie uždaro burnas Pruseikai ir Jankauskui plaktinti bolševizmą amalgameituose! Kriaučius Unijistas.

mes, nutarė:

1. Griežčiausiai protestuoti prieš vedamas Kopenhagoje derybas su Lenkais.
2. Reikalauti tų derybų nutraukimo.
3. Kviesti visuomenę kelti visoje Lietuvoje kuo aštriausius protestus prieš vedamas derybas ir reikšti nepasitikėjimą vyriausybei, einančiai prieš aiškia tautos valią.

Apšauks generalį streika.

MEXICO CITY. Darbininkų Konfederacija yra nusprendus apšaukti generalį streiką Meksikoje kaipo protestą prieš Federalio distrikto valdžios nusprendį apskelbti "walkoutą" El Aguila Oil Company. Su šiuo streiku yra surišta devyniasdešimt unijų, taip jau ir daugelis industrijų.

Nušovė tėva.

WEST TOWNSEND, Mass., rugs. 28 d. Dvidešimts metų amžiaus raišas vaikas nušovė savo tėvą Fred Richards. Sunus turėjęs revolverį, o tėvas norėjo iš jo atimti ir todėl pašaukė konstabelį. Sunas tą pamatęs, perpyko ir paleido mirtiną šuvį į tėvą. Vaikinas sulaukytas ir bus teisiamas žmogžudystėje.

A.L.T.S. REIKALAI

Rengkimės Sparčiai.

Vėliausias žinios iš Lietuvos praneša, kad Lietuvos Ministrų Kabinetas rezignavo. Kadangi ta žinia skelbia pati Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone, tai jau nėra joks prasimanymas.

Šio Lietuvos valdžios krizio priežastis bus tame, kad mūsų kadamai begalvodami įvairius "Krašto Apsaugos įstatymus", tarptautinėje politikoje taip išklimpo, kad kitokios išėigos neturėjo, kaip tik sudaryti valdžios krizę.

Antra kabineto rezignacijos priežastis gali būti ir ta, kad kadamai begalvodami įvairius visuomenėje kasdien mažėja, tai jie ir galėjo sudaryti valdžios krizę ir jei tik matys kiek jiems geresnį išėjimą, tai labai yra galimas daiktas, kad vieton laukti ateinančio pavasario rinkimų laiko, gali tuoj paskelbti naujus rinkimus Lietuvoje. Čia jau, vadinasi, yra savotiškas skymas, kad užklupti Valstiečius Liaudininkus nepriširengusius prie rinkimų ir rinkimus vėl laimėt ir Letuvą valdyti.

Mes Sandariečiai ir abelnai pažangioji lietuvių visuomenė Amerikoje, kurie esame pasirengę remti mūsų idėjos draugus Valstiečius Liaudininkus, tuoj nieko nelaukdami kiek kuris išgalime privalome paskirti savo auką į Politinį Iždą, kad per Politinį Iždą kaip galima greitai suteiktume savo draugams Valstiečiams Liaudininkams reikalingos paramos rinkimų reikalams, kad jie galėtų laudžiai parodyti klerikalų viešpatavimo laiku nuveiktus pražištingus valstybei darbus ir toji laudis žinotų už ką reikia balsuoti ir kuriuos rinkti į valdžią.

Tad broli ir sesė lietuvi, kuris tik trokšti, kad Lietuva būtų laisva demokratinė valstybė; kad Lietuva būtų visiems maloni motina, prisidėk savo auką prie tos demokratinės laisvės vykdinimo ir nepasigallėk savo aukos į Politinį Iždą.

Gautos aukos.

Nuo Pittsburgho Sandariečių \$111.17.

9 kuopos Cambridge, Mass. Piktiniginio \$2.04; 35 kp. Racine, Wis. Piktiniginio \$2.05, J. Sadauskas, Lowell, Mass. \$1.00.

Linksma yra pastebėti, kad iki šiol Pittsburghiečiai stovi pirmoje vietoje. Jie yra pasiryžę sukelti \$600. Ką manote kitų kolonijū Sandariečiai bei pažangioji Lietuvai laisvės trokštanti visuomenė? Stokime visi į bendrą kovą ir apginkim Lietuvos demokratinę laisvę nuo klerikalškos žandarmijos?

K. J. Paulauskas, Pol. Iždo Sekr.

Reikalas Sandariečiams remti kultūrinę draugiją.

Žmogus, neturintis tam tikrų nusistatymų, arba taip vadinamo "karakterio", yra skaitomas svyruokliu, silpnu, nepatikimu. Tas pats ir su organizacija: ji turi turėti idealus, siekius, troškimus, o ne vien tik kuopas, narius, apskričius ir organą. Ypatingai tas tiesa, kalbant apie politinę organizaciją, partiją. Partija yra būrelis aktyvių piliečių, kurie vadovauja visuomenei veikiant valstybėje ir gyvenime. Partijos žmonės todėl turi aiškiai suprasti savo partijos idealus, juos turėti, auklėti ir plėtoti. Sulyg to, ant kiek tie idealai suprantami ir priimtinai platiems visuomenės sluogsnams, ant tiek ta partija ir turi įtakos valdžioje ir galios valstybėje, bei visuomenėje.

Todėl visos partijos, šalia politišku organizacijų, turi dar ir "kultūros, apšvietos" draugijų, mokyklų, knygų leidimo bendrovių pašalinę spaudą, ir tam panašiai. Šios draugijos yra kultūrinė ranka politiškos partijos. Pavyzdžiui, mūsų socialistai turi LDLD., bolševikai ALDDL., klerikalai (Lietuvoje) turi šv. Kazimiero Dr-ja, Amerikoje Vy-

čius. Sandariečiai, per kelius metus rėmė ir veikė Tėvynės Mylėtojų Draugijoje. Iš tų pavyzdžių matyti, kad politiškomis sriovėms yra reikalas turėti pašalines kultūrinės organizacijas, nes šios organizacijos priauklėja partijoms narių, veikėjų ir ideologinės paramos.

Vienok tenka nusiskusti, kad sandariečiai paskutiniu laiku labai mažai domės kreipia į kultūros reikalus. Jie labai šaltai žiūri į Tėvynės Mylėtojų Draugiją — daugelis visai net jom nepriklauso, o jei ir priklauso, tai į meetingus nesilanko, nekalbina naujų narių, net knygų neatsima, ir tt. Faktas apgalvėtinai ir jis atsiliepa skaudžiai ant pačių sandariečių, ant jų organizacijos. Ne visi žmonės gali amžinai politiškai protauti, reikia prisauklėti naujų speku, reikia prieti prie miniu. O toka draugija, kaip Tėvynės Mylėtojų Draugija, neturinti aiškiai nustatytų politišku tikslų, ir užsiimanti tik leidimu bendrų mokslo ir tėvynės meilės knygų, yra geriausias prie miniu priėjimo įrankis. Sandariečiai turėtų tą suprasti!

Imkime bolševikus: jie giriasi, kad turi 1,4000 narių darbiečių partijoje (tikrenybėje neturi virš 700). Ir tas žiupsnelis kontroliuoja tokią "apsvietos" draugiją, kaip ALDDL., turinčią (kaip sakoma) apie 6,000 narių. Bolševikai, tiesa, tą draugiją begėdiškai išnaudoja: ji tarnauja tik pinigų kolektoriu keliems "inteligentams", kurie užsima vertimu beverčių politišku knygų, ir už vertimą iš ALDDL. gerai atsilupa. Bet faktas pasilieka faktui, kad tie 700 darbiečių gauna paramos iš 6,000 lietuvių, kurie tiesioginiai darbiečių politišku partiją nenori prigulėti. Tie "aldiečiai" aukauja pinigų bolševikų politiškiems tikslams, ir remia jų darbuote.

Sandariečiai, veikdami per TMD, galėtų prieti prie didesnės masės patriotišku nusistatėsių ir savo tėvynę mylinčių lietuvių, negu per savo politinę organizaciją. Iš to būtų nauda ir abelnai lietuvių kultūrai ir patiems sandariečiams, kaipo partijai. Todėl raginu sandariečius aktyviau veikti Tėvynės Mylėtojų Draugijoje: rašytis į kuopas, kur jos yra, lankytis į meetingus, tvirti TMD, kuopas, kur jų nėra.

Šimet TMD. yra išleidusi tris knygas, visas apdarytas į gerus viršelius. Taj 1) Princas ir Elgeta, 2) Senovės Europa ir 3) Antras Tomas Welso Pasaulio Istorijos. Visos knygos su paveiksmais ir gražiai išrodo. Metinė gė mokėtis yra \$2.50, už kurią visos minėtos knygos ir yra duodamos.

Prašu sandariečių atsiliepti organe šiuo klausimu.

Vyt. Širvydas.

PITTSBURGH, PA.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 36-tos kuopos mėnesinis susirinkimas bus nedėlio, spalio 4 d., 7:30 val. vakare, L.M.D. svetainėje. Malonėkite visi nariai dalyvauti, nes daug svarbių pranešimų iš centro yra ir kuopos daug reikalų yra.

J. Virbickas.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių darbuotės.

Sandarost kuopos susipietusios į kuopų sąryšį rodo daugiau gyvumo ir veikimas daug didesnis. Jau buvo garsinta, kad šimtinė liko nuo Labor Day pikniko. Bet atsirado ir daugiau, kurie nori prisidėti prie tos šimtinės. Jais buvo F. Pikšris 5.00; po \$1.00 — R. Paplauckas, J. Kavaliauskas, J. Zaveckas, J. Laukagalnis, F. Pratusis, ir J. Sermukšnis. Taigi pittsburgiečiai šiais metais jau pasiumtė į Politinį Iždą \$320.-37. Be abejo pittsburgiečiai lig Lietuvos Seimo rinkimų dar tris šimtines padarys. Taigi, yra priedermė visų pažangesnių lietuvių pagalbėti mūsų broliams Lietuvoj nugalėti klerikalizmą ir įvesti geresnę valdžią, kuri rūpintųsi žmonių reikalais, o ne vien kunigų ir Romos.

Taip pat per Sąryšio posėdį

liko nutarta, kad Sąryšio valdyba lankytų ir į kuopų susirinkimus, kad būtų galima išgirsti nuomonės ir kitų Sandariečių, kurie į Sąryšio posėdžius neatsilanko. Todėl visos Sandaros kuopos Pittsburgho apielinkėje malonėkite šaukti savo mėnesinius susirinkimus ir pagarsinti organe "Sandaroj", kad galėtų visi nariai atsilankyti ir Sąryšio komitetas pribus; duos pranešimų iš sąryšio darbuotės ir išklausus kuopų patarimus darbuotės delei. Nes jau ateina žiemos sezonas ir turime pasidaruoti daugiau delei mus organizacijos labo.

Saryšio sek. J. Virbickas. LAWRENCE, MASS.

Am. Liet. Taut. Sandaros 12 kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, spalio (october) 4 dieną, kaip 2 val. po pietų. Sekio ir Urbsos ofise, 101 Oak gatvės.

Malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų, kuriuos reikia apsvastyti. Nepamirškite ir naujų narių atsivesti prisirašyti prie Am. Liet. Taut. Sandaros.

A. Bagdonas, raštln.

LAIŠKAS "VARPO" REDAKCIJAI.

Šis laiškas buvo pasiūstas "Varpui", bet jis atsisakė įdėti jį neva dėl ilgumo. Bet kai matyti iš "V." red. atsako, kad tai ne dėl ilgumo, bet dėl svarbiausia, jog aš dar vis jam "rodau pažvalgos socialistų užtarėjū". Manau, kada mes tuos paliestus reikalus plačiau išsiaiškinsime, tai greičiau prisime prie galo ir pamatysim, kad bendrai su pirmieiviais galima veikti tik mūsų kultūrinėse organizacijose, tai yra, T.M.D. ir Kultūros Fonde, o politiškos reikaluose, tai tik ištintiniai, retkarčiais, kai sąlygos supuola pav. kai del įvykių birž. 20 d.

Taigi meldžiu "Sandaros" red. įdėti šį mano laiška.

J. Sekys.

"Varpo" 36 Nr. įdėta str. "Sekys ir kiti jo rušies" su parašu "Jaunas Narys". Ir nors redakcijai ir visiems dirbantiems sandariečiams žinoma tie visi paliesti faktai kaipo neteisoiti, bet "Varpo" red. nepadėjo pastabų, vadinasi sutiko su tuo straipsneliu. Taigi man vėl lieka pasiaiskinti.

"Varpo" bendradarbis matomai nesuprato mano str. tilpusio "Keleivy" (i "K." parašiau delto, kad tas laiškas oficialiai nėra socialistų organas, bet bartyvys, skaitomas daugiausia darbininkų žmonių), nes jis prisimena apie Centro Valdybą ir Seimą ir seimo nutarimus, o aš visai neminejau šių organų, nes principe ir aš ir visi kiti mūsų politikai nesutikty, kad Sandaros Partija, kaipo politinė partija ar organizacija turėtų kokių nors idėjinų ryšių su kita politine partija savo programos veikime ar darbuose. Tajį bendrąjį frontą, kurį sumanė pirmiausia čikagiškiai ir kurį mūsų partijos tuli nariai netaip suprato, kaip jis išties turėtų būti ir kurį galop Sandaros organas perdaug išputė ir davė progos tulais prasikaltimais (buvusiai ar esančiais) užpuldinėti savo politinius priešus—socialistus. Mano žvilgsniu (yra ir daugiau mūsų partijos narių tik nusistatymų) šiuo momentu Lietuvoje politikos dirvoje ir apskritai Lietuvos laisvės reikaluose, butent: ež žmoniškumą, demokratizmą, spaudos, susirinkimų, sąžinės laisvės, savistovumą, gerbuvių ir žodžių visą Lietuvos ateitį darbuojas sąžiningai ir viešai tarp visų plačiųjų sluoksnių (valstiečių, mažazemių, bežemių ir darbininkų) Valstiečiai Liaudininkai ir tarp darbo žmonių (fabrikų darbininkų) prigelbsti socialdemokratai ir abi tos partijos kaipo partinius taktikos ginčus padėjo į šalį ir spaudoje nematyti tokių griežtų užsipuldinėjimų, kaip mūsų amerikiečių spaudoje. Visa pažangioji visuomenė mato pavojų tik juodaime ir raudoname internacionale, nors pastarasis Lietuvoje netiek žymus. Taigi tik atkreipiama visa domė ir pirmąjį. Mes irgi turėtumėm tai sekti, nes ir mes matome, kad du didžiausieji laisvės prešai, tai klerikalai ir bolševikai. Atvirai kalbant jau matome, kad socialdemokratai daugko pasimokino, sužmoniškoje ir tik savo spauda, savo jėgomis gali padėti nuversti tuos laisvės priešus. Taigi, man nesuprantama, kam Sandaros organui buvo leisti laiką, jėgas ir kitką del to "bendrojo fondo"—socialistų silpnumo, jų buvusių klaidų, etc. Apie šią tai žala ir man prisiejo prabilti "Keleivyje". O ypač

dar delto, kad mūsų pačios įstaigos irgi nestipriausia gyvuoja ir vis dar plyšių matosi. Ar pamisime T. M. D. ar Kultūros Fonda, tai pamatysime, kad šios įstaigos yra mūsų placišios visuomenės užmirštos. Tuli mūsų "kultūrininkai" mano, jei jau išrinkai centro valdybą, tai tegu ji plysta iš darbu, o mes visi kiti nesirupinkime ir dargi mokesčių nemokėkime. Tas pats yra ir su mūsų partija: mažai domės atkreipiame ir nesirupiname išmokėti skolas, nesirupiname mūsų spaudos išplatinimu. Seimai išrenka centro valdybą ir ant jos visi pasitiki. Centro valdyba, ypač asmens, kurie yra centre prie organo, dirba dienomis ir naktimis, o tolimesnieji visi domės arba mažai domės atkreipia. Į Lietuvių Politinį Iždą moka tik desėtkais, o visi kiti nesistengia pakelti siek tiek darbo. Ir man rados, kad tie visi žmonės, kurie save dažnai giriasi savo stiprumu, duosnumu yra pagyros, o iš tokių pagyrų tai jau žinome, kad naudos nėra. Toks elgesys yra blogas. Mes dažniau visi turime žiūrėti savo reikalą ir kas pas mus yra blogo, tai turime tuos blogumus viešumon iškelti. Ar asmuo, ar organizacija, ar partija jei tik savo klaidų nemato, o jei mato, bet nenori prie jų prisipažinti, tai jau drašiai galima tikėtis, kad aukštyn nekils, bet silpnyn eis, o kada jau žymyn nupuola, tada jau sunku atsikelti. Be abejo, Sandaros Partijos gyvavimas stovi aukštai, jis dar nėra nusilpnėjęs, jis kasdieną plečiasi, bet kad yra pas narius (ir nenarius, bet prijaučiančius) užmigimas, tai grynai priasaus dar truksta kapitalo ir del šio vaisto turėtų visi sukursti: tuoj reikia namo, reikia spautuvėjų mašinų, reikia pabaigti skolas atmokėti, reikia pagalbėti savo draugam Lietuvoje, etc.

Toliau "Varpo" bendradarbis prisimena, kad aš (Sekys) buk "per visą savo darbavimosi laiką elgiaus neigiamai šitai savo partijai (Sandarai), nes visuomet šliejau prie kitų partijų." Čia tai jau išsigalvojimas. Ir tikiu, kad "Jaunas Narys" negalės parodyti mano "šliejimosi prie kitų partijų", nei "neigiamoj daravimosi Sandarai".

Galop, "Varpo" bendradarbis išvadina mane "siukšliu" ir beveik "iššluoti laukan". Šiai jau išraiškai tai aš nesakau nieko: kaip jau centro valdyba padarys, taip jau aš užsiuganėdinsiu ir neprieštarausiu. Bet iškalno pasisakau del mano pažvalgu nusistatymo, kad visas aukas, visą pinigą, kurį tik norime išleisti, visas jėgas atiduokime Lietuvių Politiskam Iždui, Kultūros Fondui (prie TMD.), A.L.T. Sandarai, Tėvynės Mylėtojų Draugijai. Kada šios įstaigos turės užtektinai kapitalo, panašiai kiek prisirinko klerikalų Tautos Fondas, tada sužibės ir kitoki laikai Lietuvoje. Lietuvos gyvenimas politiniai ir ekonominiai sustiprės ir nereikės jau tiek daug mum rūpintis, kiek dabar mes rūpinamės. Tada galėsime daugiau domės kreipti į mūsų pačių lietuvių amerikiečių gyvenimą. O dabar visiems reikia stengtis pripildyti aukomis ir darbu virš minėtas mūsų įstaigas.

Del mano incidento — tilpusio rašto "K." yra gandų, kad esu paduotas Teismo komisijai ir kada oficialiai sužinosiu apie tai, tai tikiu dar plačiau užkludysiu mūsų reikalus su kitomis sriovėmis: kur mes galime dirbt, o kur negalime.

J. Sekys.

Redakcijos prierasas: Talpindami p. J. Sekio straipsnį, turim pasakyti, kad ne su viskuo, kas jo pasakyta, galima sutikti ir kad mes nematome p. Sekiui pateisinimo už išsiškimą "Keleivyje". Tačiau del to p. Sekys buvo atiduotas Teismo komisijai, kuri pavedė Centro Valdybai asmeniškai dalyką su p. Sekiu pabaigti. Centro Valdyba artiamausiams laike prašys p. Sekio pasiteisinimo už išsiškimą ne savo partijos laikraštyje ir padavimą įnagio mūsų priešams.

1-mo Apskričio suvažiavimas.

Šiuomi skelbiame, jog Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Pirmo Apskričio metinis suvažiavimas įvyks nedėlioje, spalio 18, 1925 m., Worcester, Mass., pradžia 9:30 val. ryte. Visos kuopos rengkitės dalyvauti šiame suvažiavime, nes nuo šio suvažiavimo priklausys visų metų darbuotė. Taigi bus rankama nauja sekantiems, 1926 metams valdyba.

P. S. Svetainė paskelbsim sekancijame "Sandaros" numeryje. Matas Biekša, pirm. K. J. Paulauskas, sekrt.

Kas žiauriau, - lenkomanija, ar klerikalizmas?

Lietuvos istorija taip, kaip ir visos kitos paskiros istorijos, turi savotiškumo periodus. Mes čia tarsime keletą žodžių link Lietuvos istorijos dviejų periodų: lenkomanijos ir klerikalizmo.

Lenkomanijos periodas prasideda kartu su jezuitų atvykimu į Lietuvą. Liublino Unijos promotoriai pribuvo kartu su jezuitais, 1568-69 m. Nuo Liublino Unijos iki Lenkijos-Lietuvos padalinim, 1795 m. Lietuvos istorijos periodas turi 225 metus. Tautiniu ar kultūrinu žvilgsniu šisai periodas galima vadinti lenkų apaštalavimo ar lenkomanijos, — jezuitizmo laikmetis.

Mes čia vadiname jezuitizmo laikmečiu delto, kad mūsų istorijoje žymiai figuruoja jezuitų doktrina, arba jų darbavimosi vaisiai. Lenkmečio jezuitų politika, arba jų judėjimas yra labai panašus šių dienų Lietuvos klerikalizmui. Tiesa, klerikalško judėjimo vadovybėje nėra jezuitų, yra Lietuvos krikščionių-demokratų partija ir jos patronai — klerikalai. Vienok dabartinė krikščionių-demokratų arba klerikalų netolerencija link laisvos minties, pažangos judėjimo eina sulyg Jezuitų obalsio: "smaugti ne katalikišką judėjimą". Delto mes čia ir sulyginame 16-17-to šimtmečių jezuitizmą su šių dienų klerikalizmu. Lenkomanijos laikų jezuitų netolerencija (neapkenčimas arba persekiojimas kitai manančių žmonių) labai, labai panaši dabartinių Lietuvos klerikalizmui.

Šiandienai Lietuvoje klerikalai, valdydami valdišką aparatą, išauklėjo žiauriausią netolerenciją. Tai yra įvedė primityvišką spaudos ir susirinkimų cenzurą. Sucenzuravo SLA. organizaciją su 18 tukst. narių kurį kritiškame (nepriklausomybės) mete suteikė 1000 tukstankų dolerių paskolos ir apie 10 tukst. dol. pašelos. Sucenzuravo "Tėvynę" (uždraurė ją Lietuvoje platinti). Sucenzuravo kartu ir jos redaktorių St. Vitaitį ir visus organizacijos narius. Sucenzuravo, arba uždarė Mariampolės Ginnaziją. Mat ją palaikė klerikalų oponentai liaudininkai - valstiečiai ir kiti progresyviai žmonės. Sucenzuravo pasaulnių autorių rašėjų, kaip Rubakino ir Shawo veikalus, kurie nieko blėdingo neneša valstybei. Rubakino veikalas grynai moksliškas, arba evoliucioniškas, o Shawo meniškas arba dramo-muzikališkas (drama St. Joan). "Lietuvos žinių" jau keli numeriai konfiskuoti, red. Bartkevičienė tampo pa teismus. "Šiaulių Naujienų" red. Vitkauskas be jokio apkaltime akto įmestas sunkiųjų darbų kalėjman už tai, kad neįdavė autoriaus vardo (laikraštinė etika reikalauja neišduoti). "Biržų žinių" red. Martynas Mazuika nubausti už kritikavimą vieno kunigo. kritikavimo vieno kunigo.

Šie kelj faktai yra tik dalelė klerikalų netolerancijos. Tokių faktų yra ir daugiau.

Dabar link lenkomanijos lai-

kų klerikalizmo arba jezuitizmo. Tuomet lietuvius dievuotuosius vadovavo jezuitai. Lietuvos progresyvius sluogsnis, arba lenkomanijos bei jezuitizmo oponentus vadovavo reformatai, arba protestonai. Tuomet taip pat principaliai buvo dvi sriovės; atžagareiviai-klerikalai bei jezuitai su lenkomanais ir progresyviai ar reformatai (protestonai) su valstiečiais.

Prieš Liublino Uniją Lietuvoje viešpatavo tikybiška laisvė, arba tolerencija. Vieni buvo reformatais, antri unijitais, treti stambeldžiais ir ketvirti katalikais. Protaujanti žmonės buvo reformatais. Beveik didžioji pusė lietuvių buvo priėmus reformaciją (šiandieną Biržų apielinkėje dar yra užsilikusių reformatų ir jie da ten palaiko spėnytas parapijas: Biržuose, Papilyje, Salamiestyje, N. Radviliškijoje, Svobiškijoje, Kelmėje ir Seiriuose).

Lenkai ir Vatikanas nužurėjo kad Lietuva suvisai taps protestoniška tauta ar valstybė. Ir kad išgelbėti Lietuvoje katalikybę Vatikanas per Lenkus atgabeno į Lietuvą jezuitus. Užtai Lietuva per jų misiją greitai padarė su Lenkija vienybę, arba Liublino Uniją. Po lenkiškos vienybės jezuitai Lietuvoje tapo vyriausiais vadais atžagareivijos, arba lenkomanų ar klerikalų. Jezuitų viešpatavimas pasižymėjo keliais išaukrybės faktais: lenkomanijos platinimui ir reformacijos naikimui, arba netolerencijos skleidimui.

Netolerencija buvo tai pogromai (skerdyniškį užpuolimai) prieš reformatus, Lietuvos istorijoje yra užrašyti šie keli jezuitų pogromai: 1) 1682 m. 2 d. bal. jezuitų akademijos studentai su savo pritarėjais, užpuolė reformatų bažnyčią ir bažnytikiemį Trakų gatvėje, Vilniuje ir išdaužė iki pamato. Draskė net dvj dienas. Pogromčikai net numirėlių lavonus išvertė ar išdraskė. Kelius reformatus užmušė. 2) 1698 jezuitai su savo pritarėjais sudegino reformatų bažnyčias Gruzdiuose ir Krasnagalisky. Tais pačiais metais Salamiesty jezuitas kun. Lipauskis užmušė reformatų kun. Lisieckį. Reformatų bažnyčios: Gariavoje, Linkuvoje, Venusavoje ir Zeimely jezuitai konfiskavo, arba atėmė iš reformatų. 1729 m. Salamiesty reformatai susirinko privatiškame name ant pamaldų. Čia jezuito kun. Gruzdzio vedami fanatikai užpuolė nekaltus reformatus, primušė kelius negyvai. Kun. Gruzdzis, vartojo kardą reformatų mušimui. 1730 m. Lubece jezuitų pritarėjai padegė reformatų bažnyčią. Vilniaus bažnyčios išgrovėjai jezuitai studentai tuli buvo mirties bausme nubausti ir kiti kalėjman. Čia jezuitai pavartojo samokslą. Tai yra išvogė iš kalėjimo prasikaltėlius ir išsiuntė į užrubežj.

Ziaurust dabartinis Lietuvos klerikalizmas. Bet buvo ziaurus ir lenkomanijos laikų jezuitizmas. Mikas Stakėnas

AMERIKA IR AMERIKOS LIETUVIAI

Taj nauja Lietuvos konsulo Londone K. Gineičio išleista knyga vien tik apie Amerikos lietuvius. Knyga didelė 325 puslapių, joje telpa 167 paveiksłai iš Amerikos lietuvių veikimo iš įvairių kolonijū. Tą knygą nusipirkę daugelis nesitikėdami ras joje savo paveiksłus. Partini na kiekvienam šią knygą įsigyti sau ir savo giminei pasiūsti Lietuvon. Knygos kaina: gražuose audeklo aparuose \$3.00, spalvuotuose popiero viršeliuose \$2.50. Kreipkitės pas:

SANDARA
327 E Street, South Boston, Mass.

Paskutinė puota.

(Tasa)
VEIKSMAS TREČIAS.
SCENA PIRMA

Benio sodnas. Saulė leidžiasi. Anelė pamaži išeina iš piazos į sodną, dairosi, paskui įsižiūri į besileidžiančią saulę.

ANELE.
Leidžias saulė, sudiev dienelei,
Ir puotai mūsų sudiev!
Sveiki, jaunuoliai!
Ryto saulė jums tekės.
Kaž ko, nežinau ko,
Ilgesys užgulo krutinę,
Silpnai jaustis imu kažko.
Mintis išsiplėtus, nebesiriša ji man,
Negaliu žodžiais pasakyti,
Ką jaučia širdis,
Nenoriu tikėti, kad reikės jau kaban
Man srietą apleidus nueiti
BALSAS IŠ KAZ KUR.
Nesigailėk apleisti šios žemės.
Apleis ją visi.

Linksmosios valandos tavo
Negalėtingai tave apleido;
O tu taip aplėisk šitą žemę.
ANELE.

Balsai iš kaž kur ateina
Ir primena man praeitį.
Gauja man jos, gaila daug ko,
Bet negražinama tai, kas praėjo.
Tom smarkiom valandom ašai
Laukia kaž ko, ieškojau,
Neaiškiais vaizdais, tonais neaiškiais
Reiškės žmonių žingsniai
Ir gyvenimas nejuociomis man praėjo.
BALSAS IŠ KAZ KUR.

Nesigailėk to, kas praėjo;
Dabar mirtį sutik kaip išmintinga.
ANELE.

Platus vieskelis į mirtį,
Bet nėra kelio iš jos atgal.
ELZĖ.

(išbėga dainuodama).
Tyros mintys, kaip krietolas,
Man aplanko ir palieka,
Siekis mano yra tolas,
Bet pasieksiu jį kaip nieką.
ANELE.

Tik sukėbiki, jauna mergėite,
Laikas bėga greitai.
Nepajusi, kaip praeis
Tavo smarkieji metai.
ELZĖ.

Metų yra gana daug;
Jų pakaks ir dar liks.
ANELE.

Koks turtingas tas jaunas žmogus
Ir koks biednas tas senas žmogus.
Jaunam metai kaip niekas,
O senam kokie jie brangūs.
(Benis išeina iš piazos į sodną).

BENIS.
Ir pabaigta mūsų puota,
Mūsų puota paskutinė!
ANELE.

Smagią puotą mes turėjom.
ELZĖ.
Linksmą buvo paskutinė puota.
BENIS.

Gerai tam, kas gal nuduoti.
ELZĖ.
Kas pavysite mane?
BENIS.

Aš!
(Benis nusiveja Elzė. Jiedu dingsta tarp medžių.)
Netrukus išeina Teklė ir Justyna.)

TEKLE.
Jie nubėgo, kaip du kiškiai.
ANELE.

...Ir pradingo kur tarp medžių.
JUSTYNA.
Ar patėmijot, kaip jis pasigirti
Šian ir ten mėgino?

ANELE.
Taigi, taigi, taigi!
Keista ta žmogaus natura.
Kodėl jis nepasisako,
Kad štai Raulas anasai,
Ką nė skrybelės prisirinkti
Dėrai nepataiko,
Jį paėmė ir numovė,
Kur svarbesniam atsitikime?
Dabar gi paiki kliubų vyrai
Gincijasi dėl gabumų prie kozvrių;
Ir taip nuo jų iki diplomatijos
Daeisime ir matysime,
Kad kiekvienas laužas,
Koks jis nebutų,
Didžiuojasi kuo nors apie save.
TEKLE.

Jiedu sugrįžta, susikabinę.
JUSTYNA.
Jau pasibučiuot buvo ten nubėgę.
BENIS.

Ji iš manęs neištruko.
ANELE.

Stirna ir ta iš tavęs neištruktų.
BENIS.
Sėskim pasikalbėti.
(Visi susėda ant suolo po medžiu.)

BENIS.
(sėsdamasis lyg pats sau.)
Kas mu riša dar į daiktą,
Kodėl mes dar nesiskirstom?

ANELE.
Dar gal turime kas kam ką pasisakyti.
BENIS.
Tiesa, mažai ką prie stalo mes kalbėjom.

ANELE.
Kažin kodėl taip mes užsidarę buvome savyje.
BENIS.

Vienas niekas, kitas niekas,
Laikas ir prabėga.
Bet aš linksmas šią valandą vistiek.
ELZĖ.

Ko tu taip linksmas?
BENIS.
Kad pasiektas mano tikslas.

ANELE.
Pasiektas, bet neaiškiai jis pasiektas.
BENIS.

Kai kam gal ir neaiškiai,
Kai man tai pilnai aiškiai,
Ir turi būti aiškiai,
Nes tai buvo mano gyvenimo pasakos galas.
ELZĖ.

Tai tavo gyvenimo pasaka jau pabaigta?
BENIS.
Taip jau rodosi.

ANELE.
Koks jos tekstas? Pakartok ją keliais žodžiais.
JUSTYNA.

Taip, pakartok nors trumpais bruožais.
BENIS.
Gyvenimas mano sutilpsta į keletą žodžių:
Užaugau prie turtingų tėvų. Išmėčiau pusę jų

[turto.
Moteris keičiau. Ko kada užsimaniau,
[tą turėjau.

Pasaulių nieko gera nepadariau ir nesistengiau.
Taisybės ir savo žodžio laikiaus.
Pabaigta.
ANELE.

O mano dar trumpesnė:
Išėjau iš užmiesčio gryčios vargingos
Į pasaulį nelavinta mergaitė.
Nusiūnė prieš mane pasaulio žmonės.

JUSTYNA.
Mano dar trumpesnė:
Užaugau varge.
Išsilaukiau prie vieno darbo restorane.
(Jėina tarnas.)

TARNAS.
Jaunas džentelmonas norį tamstą matyti
BENIS.
(į moteris).

Tuoju aš busiu viduje
Einame į vidų, draugės.
Dar aš turiu jums parodyti kai ką.
(Visi eina į piazą.)

SCENA ANTRA.
Benio salionas. Visi, kurie buvo pirmoj scenoj, susieina į saljoną. Tarnas leidžia svečią. Smarkiai įeina jaunas, apie dvidešimtis penkerių metų, vyras, išrodąs smarkus ir diktas, OLIS.

OLIS.
Sveikas, seni, tavęs laukiau
Nuo tos dienos, kaip išgirdau
Ką tu mano tėvui esi padaręs.
Tau atkeršyt aš atėjau.

(Moteris žiūri nuostebusios ir persigandusios.)
ANELE.
(į moteris).

Jei trisdešimts metų atgal
Toks vyrukas butų drįsęs
Taip lyst jam į akis...
Jis du vyrus ant rankų iškeldavo.

TEKLE.
Jis ir dabar pataikys pasielgti
Kaip drąsus vyras.
ANELE.

Ir mes jam padėsim.
Dar ne visi kelmai
Gal sėstis ant mus galvų.
BENIS.
(ramiai).

Tavęs, vaike, nepažįstu,
Dievai žino iš kur tu.
Tad maloniai prašau,
Buk išmintingas ir išsik.

OLIS.
Greitai tu mane pažinsi.
Pažinai tu mano tėvą,
Kurs vadinosi Zigmąs Zakas.
Jis kapuose šiandie yra,
Bet jo sunus OLIS — čionai.
BENIS.

A! Tai Zako tuje sunus!
Malonu tave pažinti.
O kas dėl keršto, tai, vaikelai,
Geriau ir negalvok.
Savų vargų mums pakanka,
Tėvai su savais tegu miega kapuos.

(Bus daugiau)

(Pabaiga bus.)

Nadas Rastenis.

Naujas kelias.

I.

Tai buvo lapkričio pusnaktis. Visas Žiemgirių miestelis miegojo. Kad taip buvo, tai paludijo ir tas, kad pas Giglį žiburio jau nebuvo. Gigliai visuomet paskutiniai eidavo gulti. Buvo žinoma, kad pas Giglius vyrų ir vaikų susirinkdavo "kiksą" lošti.

Staiga, antrame miestelio gale, Bulbienio šuva pradėjo loti. Lojimas buvo keistas ir erziantis, ir Bulbienis, išbūdes, pradėjo nerimauti. Jis atsikėlė. Prie pilko mėnulio šviesos veržančios į vidų per langą pastebėjo, kad Vinco — vyriausio sunaus, nėra namie, lovoje. Išėjo laukan; apsidairė. Visur buvo ramu. Pažvelgęs į tvartus, klėtį, ir kluoną, kuris stokojo atstumoje; nieko nepaprasto nepatėmijo, ir manydamas, kad viskas tvarkoje, — kad Vincas antroje miestelio pusėje, pas Giglius "kiksą" lošia, — ir šunių loti aprimus, vėl nuėjo gulti.

Jonas Žieža ėjo namo iš jomarko, iš Jautuvėnų, ir jau buvo gerokai suvėlavęs. Ar tai jis todėl pasigėrė, kad suvėlavo, ar suvėlavo kad buvo girtas, — nežinia. Bet jis buvo ir girtas ir susivėlavęs; ir kad pasiskubinus, tai drožė tiesiai per daržus namo.

Priėjęs prie Bulbienio kluono išgirdo kažkokį niurnėjimą. Jis pabugo. Jam prisiminė, kad žmonės kalba, jog Bulbienio kluono jaujoje vaidinasi. Jo net plaukai pastiro iš išgaščio. Jis dar paklausė; ir vėl užgirdo niurnėjimą. Sustojo; atsikvėpė; persižegnojo. Ir vistiek girdėjo niurnėjimą. Tada, visas baimės perimtas, nudrožė per daržus, kiek tik kojos nešė.

Bulbienio jaujoje buvo nepaprasta scena. Ant kaladės stovėjo deganti lempa. Aplink jos silpną šviesą buvo daug veidų, vyrų ir vaikų. Visi veidai buvo rimti, su energija ir tikslu.

Vincas Bulbienis sėdėjo arčiausia prie žiburio, ant didelio pundo popieryje surišto, ir kalbėjo:

— Vyrų! Prigyvenom, prikentėjom. Nors gyvename neva "civilizuotuose laikuose", bet tos civilizacijos vaisiai mums užginti. Knygų ir laikraščių savo kalboje negalime liuosai turėti. Tik slapta dar parsigabename iš prūsų; bet tai tiek kančių, tiek pavojaus. Viena, kad visi Lietuvos-prūsų parubežiai yra labai dabojami rusų; pasekmė to, gabentojus tankiai pagauja. Tik šiais laikais veik dvidešimtį vyrų išvarė Sibiran. Antra, dar ir pargabentas knygas sunku praskleisti, pristatyti kur reikia. Visus nepaprastus siuntinius labai daboja. Net pa-

OLIS (piktai)
Aš pasirengęs tau keršyt,
Buk gatavas, seni.

BENIS.
Pagaliau mes ir gražiai persiskyrėm
Su tavo tėvu, Zimgu Zaku.
Ir jis buvo prižadėjęs
Šiandie čia buti.

OLIS.
Jis galėjo tat padaryti,
Negalėdamas ką kitą.
Bet šiandie jėga stovi prieš tave;
Ji atsities tau, kaip privalo.
Išsisukinėti dabar nebelaikas.

BENIS.
Jei taip, vaikelai,
Jei čia tavo ultimatumas,
Tai palauki valandėlę,
Labai nuolankiai atsiprašau
(į moteris).

Senos draugės, brangios mano viešnios,
Gėda, man didelė gėda,
Kad taip negražiai atsitinka
Šiuom svarbiu momentu.
Bet prašau jus visas maloniai
Sueiti ten į aną kambarį valandėlę.
Tuoju viskas čia vėl bus ramu.

ANELE.
Taip, tai vyras!
(Moteris sueina į kitą kambarį, Benis uždaro duris)

BENIS.
Jei taip, vaikelai,
Tai ką pasirenki:
Revolverį, kardą, ar kumštį?
Revolveris kartą manęs klausė?
Kardas taip pat buvo smagus
Mano rankose.

Kumštis mano taipgi
Neapgauavo manęs.
OLIS.

Kumštis dabar madoje.
O paskui, aš dėl tavęs senio
Savo jauną gyvastį atiduoti
Tik jau nenorėsiu.
Aš kumščia geriau uždaužysiu tau akis
Ir koją šonus gerai apspardysiu,
Tave parbaušęs.

(Bus daugiau)

(Pabaiga bus.)

prastus kaimiečius keliu važiuojančius sustabdo ir krato. Dabar vienok suradome naują kelią knygų vežimui.

Čia visi susirinkę sujudėjo. Ant visų veidų pasirodė atyda. Visi klausėsi, ką Vincas turi pasakyti.

— Caro palociuose yra lietuvius generolas, palocių užveizda, Ignas Kierutis. Kaip tokią ypata ir tokioj vietoj, jis gauna daug visokių siuntinių iš visur, ir daug jų buvo iš užrubežiaus. Kierutis yra geras lietuvis, ir dabar pas jį pradėjo ateiti knygų ir laikraščių iš užrubežiaus, kaip siuntiniai ir caro sandėlius. Tai matot, tas naujas kelias yra labai geras kelias. Tokių siuntinių niekas nekratys, nes kas gi manys, kad lietuviškos knygos butų siunčiamos į caro palocius. Vežant iš Peterburgo irgi nebus nuožiuros, nes į Lietuvą knygos paprastai ateina iš prūsų. O atvežtas į Lietuvą knygas vis kaip nors pasidalysime.

— Puiku, puiku! — sušuko visi kartu.
Vincas atsistojo ir pradėjo:
— Štai, šitas pundas tai vienas iš atėjusių per Peterburgą.

Tai sakydamas jis atrišo punda, iš kurio pradėjo imti knygutes ir laikraščius, ir dalyti susirinkusiems.

Tik šuva suskato loti ir jo lojimas artinosi prie kluono. Pasigirdo šuvis; šuva suspigo ir nutilo. Kaž -kas pradėjo laužtis į kluoną; jau prie jaujos durų. Duryš atsidarė, ir tuoj pasirodė arkliaiviškiškas žandarų veidas.

— Policija! — sušuko vienas iš susirinkusių. Ir žandarams puolant į vidų, prasidėjo kovą. Zandarams susirinkusius bepuolant, kaladės persirito ir lempa nukrito nuo kaladės. Susirinkę spruko bėgti pro duris; policija juos vyti. Pagaliau visi išgriuvo laukan. Tuoj pasigirdo šuvis ir Vincas Bulbienis krito ant žemės, keilolika žingsnių nuo kluono. Kitus žandarai nusivijo šaudydami.

Tas išbudino miestelį.
Senis Bulbienis išbėgo laukan apsisupęs kailiniais ir pradėjo šaukti:

— O Jezau! Kluonas dega! — nes kluono užsidegta nuo nupuolusios, susimušusios lempos. Dumai ir liepsnos jau veržėsi per stogą laukan.

Vyrų, moters pradėjo piltis ir spiestis aplink degantį kluoną. Vieni lėkė su viedrais vandens; kiti su kopečiomis ir dar kiti su kirviais ir kartėmis.

Prie kluono buvo arti ir Papučio daržinė. Jau daržinės kampas stogo pradėjo degti. Pruneikų Jonaš šoko ant tvoros ir siekė atsistoti ant kuolo, kad užgesinus dangtį. Tik plumt ant žemės ir guli! Kiti atbėgo su kuopečiomis, užsilipo ant stogo ir užgesino dangtį daržinės. Tada atsistojo ant stogo, ištiesė šlapią paklodę ant karčių, ir laikė prieš ugnį, kad neužgautų daržinės stogo.

Kiti patėmijo kaž -ką ant žemės gulint. Pribėgo. Žiūri — Bulbienio Vincas! Kraujuose; negyvas!...

Tuo pačiu laiku išbėgo Bulbienė iš namų, balsiai raudodama.
— Ak, tu varge, mūsų kluonas, su visais šiaudais ir grudais baigia degti! — aimanavo ji.

Prisiartinus prie burio sustojusių, ji pamatė Vincą ant žemės gulintį.
— Kas gi Vincui pasidarė? A!.. jis negyvas! — nesavu balsu suklyko ji.

Tai išgirdus pribuvo ir Marė, Vinco sesuo, ir puolė motinai į glėbį.
— Kas Vincą nužudė? Kas? — verkdamas šaukė Marė.

Ir motina tik dar suriko "Oi!" ir puolė ant žemės.
Tuoju pasidarė abelnas sumišimas. Net ir tie, kurie gesino gaisrą ir dabojo daržinę, susimaišė ir vėl daržinės stogas pradėjo degti. Bet Pranuj Bubniui šaukiant vėl supuolė ir apgesino.

Pasirodė, kad kulka įėjusi į Vinco nugarą, ir tas šuvis jį amžinai pakirto.

Ant tos scenos ir žandarai sugrįžo. Jie parsivedė Tada Giglį. Žandarai keikėsi, kaip turkai. Senis Giglis pamatęs savo sunų, puolė prie jo, bet neklausinėjo. Jis pats buvo prastas žmogus, bet apsikaitęs, ir uolus tėvynainis. Jis suprato kame dalykas. Tėvas buvo sujudintas; sunus taip pat. Vienok abu tvirtai laikėsi. Ant Tado veido žaidė kovotojo drąsa. Jo aukštas ugis, platūs pečiai, aiški veido išvaizda ir tvirtas sudėjimas, teikė jam tiek prakilnumo, kad jis išrodė, kaip gyva stovyla.

Pro burį žmonių prisiartinu prie jo Marė Bulbieniutė.

— Tada! Tai kam jie tavę laiko? — klausė ji ir vėl ašaros pasipylė iš jos gražių akių.

Vienį žandarų buvo nuėję apžiūrėti Vinco lavoną; kiti klausinėjo, kas per vieni tie, kurie pabėgo, ir gąsdino už neišdavimą. Prie Tado buvo pasilikęs tik vienas žandaras. Ant Tado užpakalin atsuktų rankų buvo geležiniai pančiai. Prie Tado geležinio būdo, geležiniai pančiai nebjaurino, bet puošė jį.

(Pabaiga bus.)

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

ANTHONY A. TULYS, Editor

V. M. ČEKANAUSKAS, Business Manager.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Šavaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50; Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

"SANDARA"

327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

LIETUVIŲ-LENKŲ DERYBOS PASMAUGĖ LIETUVOS KABINETĄ

Eltos pranešimu per Lietuvos Pasiuntinybę Washingtono, Lietuvos kabinetas atsistatydinęs dėl opios Lietuvai padėties, kurią sudarė Lietuvos-Lenkų derybos Kopenhagoje.

Kun. Šmulkstys važinėdamas po Ameriką su prakalbotomis pasakoja, kad tos derybos buvusios neišvengiamos. Girdi, Lenkai oficialiai jas pasiūlė Lietuviams ir todėl jei Lietuviai būtų atsisakę su Lenkais tartis, tuomet pastarieji būtų turėję gerą įnašą prieš Lietuvos pasaulinėje diplomatijoje. O kad tos derybos buvo neišvengiamos, tai dabar krikščionys demokratai nėra kalti, kad jos pasirodė Lietuvai tokios pavojingos, jog net Lietuvos kabinetas turėjo atsistatydinti.

Bet kun. Šmulkstis pasaka tėra geriausias krikščionių demokratų pateisinimas, kokį tas jų vadas, ar jie patys, galėjo sugalvoti. Musų skaitytojai atsimeina, kad buvo "Sandaroje" rašyta, jog krikščionių demokratų šūlai nebedabar, kada viešai derybos tapo paskelbtos, pradėjo su Lenkais tartis. Jie turėjo slaptų, neoficialių pasitarimų su Lenkų atstovais jau praeitą vasarą Francijos kurortuose ir kitur. Todėl iš to tenka suprasti, kad Lenkija oficialiai pakvietė Lietuvą į derybas tik tuomet kaip ji buvo tuose ar kituose pavilijonuose Lietuvos užtikrinta, kad jos pasiūlymas bus priimtas. Taigi klerikalai už Lietuvos-Lenkų derybas negali būti pateisinti. Ant jų puola demė ir už sudarymą krizės Lietuvos valdžioje.

"Sandaroje" pakartotina buvo nurodyta, kad kalbamos Lietuvos-Lenkų derybos yra labai pavojingos Lietuvai, kad jos pastato Vilniaus atvadavimą į daug sunkesnes aplinkybes ir tt. Taip pat buvo nurodyta, kad visiškai nebuvo reikalo turėti tas derybas.

Lietuvoje šitai nuodugnai nurodė Valstiečiai Liaudininkai ir dargi pareiškė savo protestą prieš tas derybas, numatydami jų pasekmes. Bet fanatiškai nusistatę klerikalai nekrepė domės į opozicijos sveiką permatymą ir tęsė derybas toliau.

Tai dar vienas atsitikimas, kuris konstatuoja faktą, kad kunigai ir jų pakalikai yra lepšes sėdėti valdžios viršūnėse.

KUNIGAS ŠMULKSTYS IR LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE

Apie kun. Šmulkstį buvo ir yra daug rašoma. Žmonės, kurie nors kiek seka spaudą, žino, kad jisai stovi priešakyje krikščionių demokratų partijos Lietuvoje. Valstiečių Liaudininkų spauda nurodo, kad Lietuvoje ešas travijatas, susidaręs iš kun. Šmulkstio ir dar kitų dviejų kunigų, kuris ir suka dabartinį klerikalų politikos aparatą.

Taigi, pažangus ir susipratęs žmogus niekada negali kyti mitingai atviram ore; jo pastangomis sugražinta į Lietuvą spaudos persekiojimui įstatymas, kuris kadaise veikė caro laikais. Jo pastangomis konfiskuojama "Lietuvos Žinios", "Socialdemokratas" ir kiti pažangūs laikraščiai Lietuvoje. Jo pastangomis užginta įsileisti Lietuvą Susivienijimo organas "Tėvynė"; jo pastangomis įvedama Lietuvos savos rusies diktatura. Svetimtaučių spauda pradeda vadinti kun. Šmulkstį net diktatorium.

Taigi, pažangus ir susipratęs žmogus niekada negali gerbti tos rusies žmonių.

So. Bostone susitvėrė iš lietuvių biznierių bei profesionalų taip vadinta Lithuanian Chamber of Commerce. Tai organizacijai vadovauja socialistas F. Bagočius, jo draugas Sidlauskas ir socialistų draugas Jankauskas (Jenkins). Prie organizacijos prigulti beveik išimtinai pažangūs žmonės.

Rugsėjo 23 d. Lithuanian Chamber of Commerce oficialiai ir ceremoningai važiavo į stotį keliais automobiliais sutikti kun. Šmulkstį, kuris tada atvažiavo į Bostoną.

Lithuanian Chamber of Commerce ji ne tik pasitiko iškilmingai, bet dar oficialiai dalyvavo jam surengtoje vakarienėje ir sveikino jį kaip didelį Lietuvai "daug pasidarbavusį" žmogų.

Kad Lithuanian Chamber of Commerce pasitiktų kun. Šmulkstį, davė sumanymą adv. F. Bagočius, South Bostono socialistų vadas. Ir be nairų apkalbėjimo bei tarimo sumanymas tapo įkūnytas, tartum būtų koks mažas reikšmės dalykas.

Apžvalga.

KALBA APIE "NEVALSTINGUMĄ".

Vienam klerikalų laikraštyje iš Lietuvos tik atvažiavęs kunigas tasiniam straipsnyje bando įrodyti Valstiečių Liaudininkų "nevalstingumą". Valstiečiai Liaudininkai ešą "nevalstingą" dėl to, kad kritikuoja klerikalų paruoštą biudžetą, kad kada ten davęs žydams privilegijų ir tam panašiai.

Bet klerikalų paruoštas biudžetas ir reikia kritikuoti. Jau kad ne dėl ko kito, tai dėl pasiskyrimo perdidelių išlaidų ministerių automobiliams ir kunigų algoms, bei seminarėjoms.

Kas dėl žydams davimo tam tikrų privilegijų, tai reikia atsiminti, kada jos buvo duotos. Tuomet, kada Valstiečiai Liaudininkai buvo kabinete, buvo visai kiti laikai, negu yra šandie. Kas šandie galma, tas tuomet buvo negalima. Prie to kaip su Lietuvos Pasiuntinybe Washingtono? Kas ten yra lietuvių sekretorium? Vadina, si, ir dabar žydai turi šio to; ir gerai, kad turi, tik tam kunigui nereikėtų taip lengvai taiti pamiršt.

NIEKAS "NEPASIBUČIAVO"

Brooklyno bolševikų organas sugalvojo naują nesamone, būtent:

"Liaudininkas Grinius su socialdemokratu Bielinu pirminiai pasibučiavo Lietuvoje, o vėliau Sandariečiai Tulys ir Ivaškevičius su "socialistais" Michelsonu ir Bagočium pasibučiavo Amerikoje."

Dėl ko taip bolševikams rodo si? O gi dėl to, kad So. Bostone jų suminėti asmenys kalbėjo nuo jų pačių pagrindų aštuonių draugijų bendrai surengtam masiniam mitingui. Pusmetis atgal Tulys ir "Laisvės" Vidikas kalbėjo tam pačiam mitingui Hartford, Conn.; ar tas reiška kad "proletaras" Vidikas pasibučiavo su "buržuju" Tuliu?

VIENAS IS DVIEJU.

"Dar-kas" savo editoriale nori įkalbėti skaitytojam, kad klerikalams rupi Vilnius. Rupi dėl to, kad štai atsistatydino Lietuvos kabinetas. Mat kabinetas atsistatydinęs dėl to, kad Lietuvos-Lenkų derybos pastačiusios pavojun Vilniui.

Jeį jau ir taip būtų, tai vistiek klerikalai negali tuom pasidžiaugti. Nes tas parodo, kad iš klerikalų sudarytas kabinetas buvo žioplas, jei dasileido tokių derybų su lenkais, kurios pastatė Vilniaus atvadavimo klausimą pavojun.

Valstiečiai Liaudininkai ir Sandariečiai su pirma diena, kaip tik tos derybos buvo oficialiai paskelbtos, nurodinėjo, kad tas neapgalvotas ar gal tikslus klerikalų žingsnis įstato į nenugalimas aplinkybes Vilniaus klausimą. Kabinetas griudamas taiti geriausiai pavirtino. Dabar ir "Drbininkas" nebeturi ką sakyti.

DR. DRANGELIS ARTI SEKA MUSŲ VEIKIMĄ

Dr. K. Drangelis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandar. prezidentas, yra labai susidomėjęs garbingos mūsų organizacijos reikalais ir veikimu. Tą paliudija kad ir praėjo nedėdienio So. Bostono ir Cambridge lietuvių masiniai susirinkimai. Dr. Drangelis abudu juos pasveikino.

"Business is before pleasure", sako amerikoniai. Tad gal kas pasakys, kad "business is before ideals and principles". Gerai, jei kas galėtų taip pasakyti, bet nedaug rasis susipratusių žmonių, kurie galėtų sąžiningai priartiti tokiam pasakymui.

Ar gal p. Bagočius ar kas kitas pasakys už minėtą organizaciją, kad Lithuanian Chamber of Commerce yra bepartinė organizacija ir kad įnait taip pat pasitiktų Šlezevičių, arba St. Kairį, jei pastarieji čia atvažiavę. Gerai, bet tas vistiek nepateisina jų. Šlezevičius ir Kairys neįeina į tą kategoriją, į kurią įeina kun. Šmulkstys. Šandie pasaulis yra pažengęs; jis jau retai kur begarbi-na laisvės persekiotojų pažangesnės spaudos žlugintojus.

Lithuanian Chamber of Commerce vis tik reikėtų prisilaikyti tam tikrų principų. Jei ta organizacija susideda iš inteligentų ir šiaip daugiau prasilavinusių žmonių, tai ji turėtų būti pavyzdžiu mūsų visuomenei. O norėdama būti pavyzdžiu, ji niekada negali toleruoti tai, prieš ką susipratusių žmonių neatlaidžiamai kovojama visam pasaulyje.

no telegramais, kaipo Sandaros prezidentas. Taiti padaryti reatas kuris būtų susipratęs.

Dėl to mes ir sakome, kad šiemet Sandara, pirminkaujant Dr. Drangeliu, turės žymiai pažengti į priekį kaip materialiu, taip ir moraliu atžvilgiu.

GAVO ATSIPRASŲTI

St. Gegužis, SLA. Prezidentas, privertė "Naujienas" atsiprasyti už jų neteisingą aprašymą Susivienijimo finansų stovio. Butent, to dienasio rašėjas buvo parašęs, kad buv buvęs SLA. pirka už \$5,000 sėrų is dienasio "Lietuva" ir prarasta kartu su dienasčiu. Buk dabar ešas Susivienijimas nupirkęs už \$25,000 "Vienybės" sėrų ir tt. Gerb. St. Gegužis faktais nurodė, kad visa tai yra neteisybė ir "Nauj." redakcija pridėtam savo prierasė po p. Gegužio straipsniu, sako:

"Kas tiesa, tai tiesa. Iš Prezidento paaiškinimo matyt, kad jo cituojamam straipsnyje, iš tiesų padaryta stambių faktinių paklaidų — tariamas pirkimas "Lietuvos" sėrų ir "investavimas" Liet. Atst. Bendrovėje, — ir mums labai gaila, kad tos paklaidos buvo praleistos."

Nepersenai "Naujienos" padarė tokias pat "paklaidas", pasakydamos, kad buk Sandariečiai kenkę p. Makauskio maršrutui. "Sandaroje" buvo pastebėta, kad tai yra ne faktas, bet tas dienasštis lig šiol nesiteikė atitaisyti savo prasimanymo apie "Sandariečių kenkimą Makauskio maršrutui".

IŠ SENŲ PADARŲ NAUJĄ.

Vienas V. M. Sermėgius parašė vienam Chicago dienasčiui straipsniuką apie jaunimo organizavimą. Dienasčio redaktorius, kokiais ten mum nezinomais išrokavimais, pasitiko tą straipsnėlį su karštu editoriaiu, kuriame jis turi iš autoriaus pridėto prie straipsnio laiško sekanciją ištraukę:

"Manau, kad pirmu kartu pakelsime klausimą "Naujienose", o vėliau ir kituose mūsų laikraščiuose, kur tik bus galima".

Mes turime pasakyti, kad lietuvių išeivijos jaunimo organizavimo klausimas jau nebesėdima yra pajudinamas mūsų spaudoje. Gaila tik, kad niekas nepradeda akcijos tame.

PASTABA.

Šioj vietoj praeitam numerėj minėjant Latvių rašytojo J. Rainio jubilėjų, buvo pastebėta, kad "Ateitis" (dabar "Sandara") turi išleidis J. Rainio eilių rinkinį. Mes čia norime priminti, kad tas eilių rinkinys yra parašytas lietuviu, kuris buv pasirinkęs "J. Rainis" slapivar-dį.

Redakcijos Atsakymai.

Liekno Murgui labai ačiū už apysaką "Tamangas". Tai gražus vertimas. Pradėsime spausdinti prie pirmos progos.

J. B., Lietuva. Gavome Tamstos du straipsnius ir dedame. Tamstos straipsniai pageidaujami.

St. R. Ryksiliui, Lietuva. Prašytumėm Tamstos dažniau prisiusiti "Sandarai" raštų. Musų skaitytojai juos mėgsta ir įvertina.

— Marė sležia savo prizadus.
— Kaip tu žinai?
— Ji man sakė.

Dėl derybų.

Mes, Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto Prezidiumas ir Vilniaus lietuvių veikėjai, susirinkę 1925 m. VIII. 72. sąryš su paskirta š. m. rugpiučio mėn. 31 d. konferencija Kopenhagoj tranzito ir kitais Klaipėdos sutarties klausimais ir, apsvaustę šį sumanymą Vilniaus klausimo šviesoje, priėjome prie šitokių išvadų:

1) Politinių klausimų skyrimas konferencijoj nuo ekonominių šiuo momentu yra naudingas lenkam, bet žalingas lietuviams.

2) Nežiurint to, kad tiek Lietuvos, tiek, rodos, Lenkijos vyriausybės pareiškima, jog derybos neliesiančios politinių klausimų, vis delto konferencija turės didelės politinės reikšmės.

3) Pats tiesioginių derybų faktas, kuriose dalyvauja politikai, ligi šiol atkingai dalyvavę Vilniaus byloje pasaulinėje arenoje, yra netiesioginis ligšiolinės Lietuvos politikos Vilniaus klausimu pakeitimas.

4) Šitas derybų faktas labai pakenks tolimesnei Lietuvos politikai Vilniaus klausimu, kaip jis iki šiol buvo pastatytas ir kam pritarė Vilniaus krašto lietuvių visuomenė.

Ir todėl manome, kad reikėtų pirmom vieton statyti Vilniaus vadavimo klausimas ir tiesioginėmis konferencijomis nesilpninti politinės Vilniaus padėties. Rezoliucija priimta vienbalsiai.

Laikin. Viln. Lietuvių Komiteto Parašai

Iš privačių šaltinių sužinojome, kad 8. IX. vėl Kopenhagon sugrįžęs Lietuvos delegacijos pirmininkas p. Sidzikauskas. Ko jis ten grįžo, oficialinių žinių negavome.

Delegacijai grįžus įvyko nepaprastas ministerių kabineto posėdis, kuriame priimta vyriausybės nusistatymas dėl pastarojo lenkų reikalavimo. Spaudai iš to nusistatymo jokių žinių neduota, todėl apie delegacijos pirmininko p. Sidzikauskos skubotą išgrįžimą prisieina tenkintis privačiomis žiniomis ir gandai, kurie tvirtina ešą vyriausybė linkstanti sutikti su aprėžto lenkų konsulato Klaipėdoj įsteigimu ir kad geležinkelio susisiekimo klausimas tebesas nebaigtas. Reikalaujame tikslų žinių!

KAUNAS. 10. IX. Elta. Parvykus Lietuvos delegacijai iš Kopenhagos Kaunan, plačiai referuota vyriausybei apie derybas ir lenkų reikalavimus. Didžiausių sunkumų buta su konsulato klausimu. Lenkai rodė palinkimom susitarti kitais klausimais, bet del konsulato užsisėpyrė. Minimalinis jų reikalavimas buvo: gauti teisę įsteigti Klaipėdoj Lenkų konsulatą miškų reikalams.

Kuomet Lietuvos delegacija nurodė, kad aprupinimas plukdomojo miško reikalų gali but atliktas tuo budu, kad Lenkija bendru su Lietuva nusistatymu gali pavesti miškų reikalus bet kurios trečios valstybės konsulatui, kur lenkai galėtų turėti dar savo valdininką, Lenkijos delegacija pareiškė, kad šis klausimas ešas jiems principo klausimas ir jeigu Lietuvos delegacija nenusileis, jie turėsia iš Kopenhagos išvažiuoti. Tokiai padėčiai susidarius, Lietuvos delegacija gavo iš savo vyriausybės instrukciją grįžti atgal.

Vyriausybė, susipažinusi su delegacijos raportu, kad Lenkijos reikalavimas turėti savo konsulatą Klaipėdoj nėra pagrįstas Klaipėdos konvencijos reikalavimais ir nesudaro Lietuvos vyriausybės jokios prievolės, o nesant tarp Lietuvos ir Lenkijos diplomatinių ir konsularinių santykių, Lenkijos reikalavimas negali buti niekuo pamatuotas r todėl negali but patenkintas.

Tuo budu derybos Kopenhagoj, jeigu Lenkija neatsisakys nuo savo reikalavimo, turi nutrukti.

P. Sidzikauskas delegacijos pirmininkas vakar išvažiavo atgal Kopenhagon duoti Lenkijos delegacijai šį galutiną Lietuvos atsakymą.

Vietos žinios.

BABRAVICIUS PRIIMTAS ISKILMINGAI.

Rugs. 23 d. po pietų atvyko iš New Yorko į Bostoną talentingas lietuvių tenoras Juozas Babravičius, kuris čionai dainuos spalio 4 d. Symphony Hall, tai didžiausioje svetainėje Bostone.

Babravičius sutiktas labai iškilmingai per Lithuanian Chamber of Commerce (Lietuvių vaizbos butą) ir šiaip lietuvių inteligentus. Bent aštuoni papuošti automobiliai nuvažiavo į stotį jo pasitikti. Stotyje du anglų reporteriai nutraukė p. Babravičiaus paveikslą, kuris ant rytojaus tilpo anglų laikraščiuose su aprašymais. Iš stovties Babravičius ir jo palydovai nuvyko į City Hall, kur p. Babravičiui įteiktas Bostono miesto raktas. Tai pirmas lietuvis gavo tokią dovaną Bostone. Iš ten Babravičius ir jį lydinti aplankė kun. Urbonavičius (kam tas daryta, tai mes nesuprantame. Musų dainininkas yra svarbenis žmogus ir todėl kun. Urbonavičių privalejo atvažiuoti į stotį drauge su kitais jo pasitikti, o ne Babravičiui važiuoti į kleboniją). Iš ten paskui aplankyta visos trys vietos redakcijos.

"Sandaroje" gerb. Babravičius, lydimas Jenkinso, Sidlauskos, Bagočiaus ir Tulio, apžiūrėjo ir "Sandaros" spaustuvę ir susipažino su visu "Sandaros" štabu. Laikiniai Babravičius buvo apstojęs Copley Plaza viešbutyje. Dabar rodos gyvena pas adv. Bagočių. Ivas žada pakviesti jį pas save į svečius. Babravičiaus koncertas labai plačiai išgarsintas, kaip tarp lietuvių, taip ir tarp svetimtalių. Laukiama didelių pasekmių. Garbė Lietuvos vaizbos butui, kad jisai driso daryti tokį didelį bandymą. Nes ištaidę busią apie du tukstančiai dolerių. Laukiame didžiojo koncerto!

BOLŠEVIKŲ SORKES. Praeitą sekmadienį, po pietų bolševikai patys nebeišgalėdami, surengė savo prakalbas vietos kraučiu unijistų vardu. Kalbėjo vienas Jankauskas, kuris labai bijas kokių ten šešėlių, kurie ešą jį sekioja. Jis sugalvojo pasaką, kad bu Stoughtone kraučiai dirbą 8 valandas savaitėje.

Pruseika pasakė, kad jis manas, jog gal ešą geresniu būdu bininkų ir už bolševikus, kurių bolševikų nepriklauso. Ne gal jie vištų nevagia. Vadinasi Pruseika inkriminuoja bolševikus, vadina juos vištavagiais. Keista, bet tai tikra teisybė. Žmonij svetainėje Pruseik priskaitė 150. Jis verkė, kad taip mažai jų teatsilankė. Vadinasi ir su kraučiu pagell bolševikai nebegali surengti Bostone prakalbu.

Kaip tik Plepys pradėjo aut mobilyje mergas važinėti, ta vietos bolševikai ir nuskumb tartum lepšes nuo koto. J.

NAUJAS LIETUVIS BIZNIERIUS. Šiomis dienomis p. A. J. Ale na rengia atidaryti naują lietuvišką biznį prie Flood Sq. 1 num. 636 Broadway, Hardware štorą, kur vietos lietuviai gal gauti visokių prekių su seną ir pažįstamą vietos lietuvių. Alekna yra apsipajinęs Hardware bizniu, jau senis jis yra dirbęs prie tokio biznį taipgi jis is amato yra kaldirininkas ir mašinistas, taip, kad r tikime, jog jam biznis sek labai gerai. Reporte

TMD. 81 kp. susirinkimas rugs. 30 d., seredoj, 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje, prie E ir Silver Nariai ir kurie norite prisirti prie draugijos, malonė atslankyti. Vald.

Gabijos susirinkimas rugs. 30 d., kaip 8 val. "Sandaros" svetainėje. Visi atsilankykite. Vald.

Vincas J. Šliakys suteikė. Daukanto mokyklos vaik diplomus už Lietuvos kalbar man oramai pasilsėti. ruošia spaudai du dideliu vėlu.

Kunigo Šmulškščio pranešimas.

PRIĖMIMAS.

Kun. Antanas Šmulškštys, Lietuvos krikščionių demokratų vadovas, kitų vadinamas Lietuvos diktatoriumi, atvyko į So. Bostoną rugsėjo 23 d., vakare. Štai jis pasitiktas labai iškilmingai Lithuanian Chamber of Commerce, kuriai vadovauja socialistas adv. F. Bagočius, aptiekorius Sidlauskas ir Real Estate biznierių Jenkins ir kuri susideda beveik išimtinai iš pažangųjų žmonių, važiavo į stotį ceremoningai pasitikti kun. Šmulškščio, taj to žmogaus, po kurio vadovyste uždrausta Lietuvoje atvirų susirinkimų, persekiojama spauda, konfiskuojamos "Lietuvos žinios" ir "Socialdemokratas", įkalintas "Šiaulių Naujienų" redaktorius Vitkauskas ir tt. Tai didelį sumanymą Chamber of Commerce'ui pateikė Fortunatas Bagočius ir be narių aptarimo tas sumanymas buvo įknytas. Keista, bet faktas.

Kun. Šmulškščio vakarienėje socialistas Sidlauskas ir kiti sveikino nuo Lithuanian Chamber of Commerce tą "didvyrį", kurio pastangomis sugražinta caro laikų spaudos persekiojimai ir tt.

PRAKALBOS.

Choras Nesusigiedojo

Rugsėjo 24 d., vakare nemažą svetinę surengta prakalbos kun. Šmulškščio. Žmonių prisirinko pilna svetinė. Įžanga imta 25 centai. Tad nemažai surinkta centų. Kažin kur jie eis?

Apie 8 valandą parapijos choras pagiedojo Lietuvos himną ir keletą kitų dainelių. Choras nesusigiedojo, balsai nesutaria ir neišlavinti. Kaž kodėl geresni dainininkai bei dainininkės nedalyvavo.

Kaip kiaušinį ant galvos.

Po dainų Jonas Jarušas pasirodė ant pagrindų su stiklu vandens. Kadangi vyras turėjo sklydiną stiklą, tai jį nešė per "steidžių" iki stalo, tarytum kiaušinį užsidedęs ant galvos. Matyt, žmogus neturėjo nė tiek supratimo, kad neprisipilti taip sklydiną stiklą vandens. Jarušui ką ten prabilus, kunigas. Urbanavičius, kuris vėliau, kaip matysime, gavo gerai antausių nuo kun. Šmulškščio, atsistojo perstatyti krikščionių demokratų vado ir seimo nario kalbėti.

Viskas gerai, tik kelinės trumpos.

Atsistojo kun. Šmulškštys kalbėti. Kadangi buvo daug žmonių, tai kunigas gėdėsi tį jau pradėti. Pirmą pastovėjo galva nuleidęs, o paskui lyg po maldelės pradėjo. Kunigas buvo kaip reikia, atbulu kalnieriui. Iš visko išrodė gerai, tik vilkėjo biskį per trumpas kelines. Amerikoje ne tokia "stailė".

Dviem atvėjais.

Kunigas kalbėjo dviem atvėjais. Pirmu atvėju kalbėjo u. sienų reikalais. O antru atvėju nurodė vidutinę Lietuvos padėtį.

Lietuva užsienio akyse

Lietuva užsienio akyse stovi nepraštai. Ji gali gauti paskolos iš Anglijos prekėmis vertės už penkis dar daugiau milijonų dolerių tuojau. Bet nėra gero išrokabimo prekėmis paskolas imti. Greitai manoma gauti nemažas paskolas iš Amerikos. Rengiamasi atvaduoti Vilnius. Negalima pasakyti, kada išmūš ta valanda, lygiai kaip nebuvo galima pasakyti Klaipėdos reikale. Bet prie Vilniaus atvadavimo ruošiamasi. Ateis Vilniaus atvadavimo valanda, sukils visa Lietuva ir trauks linkui Vilniaus. Jei geras politikas, toks kaip kun. Šmulškštys, ir žinotų kada ateis ta valanda, tai vis tik jis nedrįstų pasakyti, nes tatau būtų Lietuvos nenaudai, o Lenkijos naudai.

Kun. Urbanavičiui per ausį.

Lietuvos santikią su Vatikanu. Už priskyrimą Vilnijos diecezijai prie Lenkijos Lietuvos valdžia užprotestavo popiežiui. Valstiečiai Liaudininkai ir socialdemokratai manė, kad krikščionys demokratams drįs tai pa-

daryti, bet šie vis gi drįso. Kur liečia bažnytiniai-tikybės reikalai, ten krikščionys demokr. nulenkia prieš popiežių galvas žemiau kojų, o kur politikos reikalai, ten jie iškelia savo galvas aukščiau kaklo. Jie ir kunigai sakė protestuoti, protestuoti prieš popiežių.

Kun. Urbanavičius čia ir pradėjo rausti. Taj buvo perdidelis jam antausis, nes jis bažnyčioje pasakojo savo parapijonams, kad negalima protestuoti prieš popiežių. Jisai draudė parapijonus protestuoti, o Šmulškštys dabar pasakoja ką kitą.

Amerikoj dirbti, o Lietuvoj valgyti.

Amerikiečiai, arba amerikantai, apsilankę Lietuvoje dažniausiai sugrįžta su prastais išspūdžiais. Bet gi Lietuvoje nėra taip, kaip tie amerikantai nuričia. Mat jie nuvažiavę į Birutės viešbutį pršvilpia dolerius ir pikti grįžta. Paskui, jei ten nuvažiuoja Sandarietis, tai jis sugrįžęs Amerikon negali girti Lietuvos, ba ją valdo klerikalai. Taigi, jei girtų Lietuvą, tai kartu Sandarietis girtų ir klerikalų valdžią (ir kun. Šmulškštys vartojo žodį "klerikalai" šioj vietoj). Lietuvoje, kad ir mažiau uždribama, užtai ten viskas daug, perpus pigiau. Todėl būtų gerai, jei būtų galima Amerikoje dirbti, o Lietuvoje valgyti.

"Bestija" ta opozicija. Savivaldybės.

Buvo daug truksmo dėl panaikinimo savivaldybių. Bet opozicija parėkė, parėkė ir nutilo. Dabar kiek liečia savivaldybės, viskas ramu ir gera. Savivaldybėse reikėjo reformų dėl "bestijų" Valstiečių Liaudininkų. Ba, matai, šių nariai kokiu ten būdu vis įsiburiauja savivaldybės ir išgalvoja neegru šposų krikščionių demokratų valdžiai. Sakysime, kada yra rugpiūtė, kada byra tavo rugiai, savivaldybių viršininkai varo tave kelių taisyti ir sako: tai matote, koks klerikalų valdžios surėdymas. Arba vėl paima sumano ir uždeda kokius 200 nuosimčių mokesčių ant gyventojų ir sako štai klerikalų valdžia jus smaugia mokesčiais.

Dabar gi to nebėra. Savivaldybių viršininkai surišti su valdžia ir jie privalo prisilaikyti valdžios įsakymų. Dabar savivaldybių viršininkas jau nebevaro kaimiečio kelio taisyti laike rugpiūtės.

Kun. Šmulškštys malkų kiršti.

Traukiniai Lietuvoje dabar yra jau daug patobulinti: turi jau elektros šviesas ir šiaip geresnius įtaisymus. Pasitaiko kada susivėluoti, bet kur čia dar nepasitaiko. Antai ir Amerikoje kun. Šmulškštys pribuvo į Bostoną pusvalandžiu vėliau, negu turėjo. Tačiau ne taip buvo keleri metai atgal. Tuomet Lietuvos traukiniai tikrai buvo nepakenčiami. Jei tik kur prieš kalną, tai garvežys ir susineravina, nebetraukia ir gana. Tuomet kunigas ne kunigas, dui į mišką malkų kiršti garvežiui pakurenti. Tos garbės tekę ir kun. Šmulškščio.

Žemės galima nusipirkti prieinamai.

Žemės Lietuvoje galima nusipirkti geros ir prieinamai. Amerikiečiams patartina vykti į Lietuvą ukininkauti. Ypač patartina apsigyventi Klaipėdos krašte, nes ten norima išstumti vokiečius ir kraštą sulietuvinti. (Ar čia vykusio politikos pasakymas, mes paliekame spręsti kitiems).

Merginos vaikams ant kulnų.

Mokslas Lietuvoje plečiasi. Gimnazijų dabar jau prisistieigę gana daug. Jaunimas mokėnasi. Pirmiau budavo tik vaikinai lanko mokyklas, o dabar jau kitai. Jau ir merginos beveik tam pačiam skaičiuije lanko mokyklas. Bet jei Lietuva bandytų padaryti priverstiną mokslą vaikams, kaip kad čia Amerikoje, tai Lietuvai reiktų įsteigti dar du tukstančiai naujų mokyklų. Manoma, kad už kokių

trejų ar penkerių metų jau bus įvesta Lietuvoje priverstinas mokslas vaikams.

Pinigų meta į gatves.

Litų badas Lietuvoje nyksta. Užpakalyje popierinių pinigų stovi auksas. Pirmiau buvo stoka litų, bet kas metais ta stoka mažėja. Dabar dar pagerinta Lietuvos pinigai, kuomet tapo išleista smulkieji metaliniai. Mat smulkieji popieriniai greitai nuplysdavo ir susivalkiodavo, taip kad atvažiavęs koks svetimšalis ir gavęs smulkių popierinių pinigų, nenorėdavo dėti jų į kišenę. Numesdavo žemėn gatvėje, arba atiduodavo kokiame praeviiui.

Gyvena iš Dievo valios.

Pirmiau už paskolą bankai imdavo didelių nuosimčių. Kai kur reikėjo mokėti net 26 nuosimčiai. Dabar gi jau galima pasiskolinti už šeštą ar aštuntą nuosimtį. Emisijos bankas skolina už 8 nuosimtį. Tiems, kurie padeda pinigų į bangą mokama 6 nuosimtis. (Vadinasi bankas ir prima ir skolina pinigų šeštu nuosimčiu, jo darbininkai ir kitas banko užlaikymas aprūpinamas Dievo valios).

Dėkite pinigus į Lietuvos bankus.

Amerikiečiams patartina dėti pinigus į Lietuvos bankus, ypač į valdžios banką. Ten mokama 6 nuosimtis; tuo galima pasinaudoti. Be to tas padėtų labai daug Lietuvai. Galima susitarti, kad pinigų būtų galima atsiimti ta pačia valiuta, kokia įdedi. Dr. Grinius dar gaus daugiau. Bežveviai kėlė triukšmą, kam krikščionys demokratams išmėtė iš Seimo posėdžių salės Dr. Grinių, Lapinską ir Bielinį. Jie triukšmą kėlė, tad ir tapo išmesti. Jei dar kels, tai ir vėl bus taip pat išmesti. (Kitai sakant, "no monkey business" Seime).

PASTABOS.

Taj toks turinys kun. Šmulškščio prakalbos, kurią jis pasakė So. Bostone minėtą vakarą. Savo komentarų aš beveik nė vieno nepridedaju. "Sandaros" skaitytojai vistiek žinos, kaip tuos faktus, ar kas jie nebutų, priimti. Turėdami šį turinį jie galės jį palyginti su p. Makauskio pranešimais.

Kaipo kalbėtojas kun. Šmulškštys yra p. Makauskio tipo. Makauskis kalba dar truputį geriau.

Kun. Šmulškštys yra ant tiek neišsilavinęs kalbėti, kad nemoka sakinio suformuluoti taip, kad svarbieji žodžiai būtų pasakyti paskiausiai ir publika galėtų nuploti jam sakinių baigiant arba pabaigus. Dabar gi daug kartų pasitaikė kur kalbėtojas pavartojo tokių žodžių pradžioje sakinio, kurie iššaukė gausų delnų plojimą, kas vis priverstė jį sustoti sakinio nepabaigus. Per štai žiurint tas labai negražiai išrodė.

Krikščionių vadav vis gi turėtų išmokti geriau kalbėti, ypač turėtų išvengti aukščiaus pastebėtą nemalonumą.

Kitas dalykas, kuris išrodė prastai, tai tas, kad paskutini pusvalandžiu ar daugiau kun. Šmulškštys ėmė kalbėti taip tankiai ir pamazai, atsiprašant lig Jonukas į Petruką prie bandos. Vietomis nebebuvo galima nė suprasti ką jis ten kalba. Bet iš pradžių daugiau negu pusę savo kalbos sakė retai ir garsiai.

Prakalbų vedėjas sakė, kad bus galima duoti raštiški paklausimai, bet gal jis manė ryto eiti "spaviednės", kada tai sakė. Paklausimai nepriimti. Aš turėjau žemiau paduotus klausimus susirašęs ir maniau paduoti kalbėtojui. Bet kad prakalbos neduota man ta proga, tai aš prašau, kad kun. Šmulškštys atsakytų į juos per spaudą, ar kaip jis išmano geriausiai. Štai jie:

1. Kuo pateisinama uždėjimas valdžios mokesčių ant vaidinimų, kai, pavyzdžiui, komp. Miko Petrausko koncertų? Tas juk neleidžia dailai kilti, ar ne?
2. Jei Lietuva nėra izoliuota, kaip Tamsta sakai, tai kurios šalys yra tikros jos draugės?
3. Kas stoji prieš bermontininkus ir rusų bolshevikus? Ar ne Valstiečiai Liaudininkai? Ar tuomet tie žmonės, kurie dabar valdo Lietuvą ir naikina jos laisvę, nelindėjo bažnyčiose užsidarę?

4. Jei Tamsta taip pasakoji, tai iš kur popiežius gavo galios spręsti Vilnijos klausimą politiniu atžvilgiu? Juk, rodosi, tamstų spauda rašė, kad popiežius rupinasi tik tikybės reikalais, ar ne?

5. Sakėte, kad krikščionys demokratai rupinasi Vilniaus atvadavimu. Bet "Sandara" rašė, kad Lietuvos derybos su Lenkais pastato Vilniaus klausimą į nenugalimas aplinkybes, ar tiesa?

6. Kuo pateisinamas uždarymas valgyklų Kalėdų dieną ir k. š.? Tas juk padaro daug nemalonumo kai kuriems, ar ne?

7. Kam valdžia turi mokėti kunigams algas, jeigu iš partijų, jiems yra įeigų daugiau, negu geras gyvenimas reikalauja?

8. Kokiais išrokavimais Janulaitis prašalintas iš Vyriausiojo Tribunalo?

9. Kodėl Dr. Šliupui neleidžiama mokytojauti universitete bei gimnazijose?

10. Ar Tamsta, kun. Šmulškštys, laikai pranešimus Amerikoje kaip oficialus Lietuvos žmogus, ar tik kaip asmuo?

11. Kuo pateisinama uždraudimas laikyti mitingus atvirame ore?

12. Kam gražinta caro laikų įstatymas spaudos persekiojimui Lietuvoje?

13. Ar nedaroma Lietuva, skriaudus, neįsileidžiant į Lietuvą "Tėvynės" ir konriskuojant valstybinį laikraštį "Lietuvos žinias"?

Aš labai norėčiau, kad kun. Šmulškštys man atsakytų į šiuos klausimus. J. K.

JUOKAI.

— Ar išėjo tavo mergina, kada tu serenedavai jai saksofonu?

— Ne, bet kitas ją išvadino su automobilio ragu.

JONAS: — Aš turiu tau svarbų klausimą jau kelios savaitės.

MARYTĖ: — Klausk. Aš turiu tau atsakymą jau keli mėnesiai.

LAKWOOD, OHIO.

Linksms dienos Baltrukonių viloj.

Ar žinote kurią naktį "Tėvynės" linotaiptistas M. L. Vasilišbuvo be miego ir turėjo geriausių laikų savo gyvenime? Tai buvo rugsėjo 26 ir 27.

Julytė, ta Clevelando lietuvių žvaigždutė, virė jam kukuliu. O Elenutė, ta Clevelando lietuvių širdutė, kepė jam kėksa.

"Linksms dienos Baltrukonių viloj!" — kartu su kitais Vasiliauskas "vitnesiavo".

O kaip atvirukus jie trys pažįstamiems siuntinėjo, tai Julytė vis užrašė ant atviruko paveikslą "ar teisybė???" su šimtu klausmaženkliais. Bet "d vil knows", kokią "teisybę" ji turėjo galvoje. J.

WORCESTER, MASS.

Mairiono Parko b-vė buvo su rengus metinę vakariene. Programe dalyvavo sekančios ypatos: V. Rimša, kun. K. Vasys Marytė Ališauskiūtė, Marytė Ginkutė, J. Ginkus, V. Suderskis, J. Žemaitaitis, Vl. Dubickas, R. Juška, adv. A. J. Milleris, adv. Pr. Baublys, kun. J. Čaplikas ir kun. St. Pavilanis.

Surengime vakarienės daug pasidarbavo: O. Sidabrienė, M. Ščiukienė, D. Ragaliauskienė, O. Širvinskaitė, M. Kirmilienė.

Geriausias Dentistas

Skandanti dantys užkrečia visokias ligas. Nelaukęs ilgai, ateik pas mus, o bus visos ligos pašalintos.

ROBERT G. RUSSELL, Dentist
100 North State Street,
Ansonia, Conn.

DEL SKAUDANČIŲ RANKŲ

McQuade Velvet Penetrating Cream
Be skirtumo kokį darbą dirbi, padaro rankas sveikas, minkštas ir baltas. Šią mostį galima gauti pas:

MsQUADE S. CORNER
Drug Store, Ansonia, Conn.

A. Brasiškienė, O. Bielinskienė, Eendoraitienė, O. Bielinskienė, ir P. Piličiauskienė.

J. K.

WORCESTER, MASS.

Labai atsiprašome. Labai atsiprašome jaunų panielių ir čainų lėndrių ir apznamenime pasauliui, kad pnia Paltaivičienė nebeskalbs "Amerikos Lietuvis" štabo kelinii. Kodėl? Todėl, kad, kaip pats "A. Lietuvis" rašo, štai kas atsitiko:

"Einam-žengiam, nieko nebijom. Tik štai kurapkų burys firrrr... Mes visi į kelines — pirrrr..."

Kas sugalvosite naują vardą "A. L." štabui?

"Pršktn." J. K.

Paieškojimai.

Paieškau Jurgio Šukio, seniaus gyven 1514 Winter st., Philadelphia, Pa. Taipgi paieškau Augustą Ziemel (Iatvis), seniaus gyvenęs 2824 Poplar St., Philadelphia, Pa. Kas juos žinote, prašome pranešti arba atsiųskite patys, už ką busiu dėkingas. Turiu svarbių reikalų iš Lietuvos. Rašykite šiom antrašu:

Mrs. J. M. Yurėnas,
30 Robenson st. Jamaica Plain, Mass

Paieškau Sandarietės iš Pittsburgh, Pa., kuris suklytų man žinių apie Reginą Blandziute. Girdėjau, kad ženota su Ketuvius ir yra gerai pažįstama biznieriui V. Volungevičiui. Aš nežinau antrašo. Kas priduos tikrų žinių apie ją, aš auosiu 3 dolerius atlyginimo. Gali ir josios vyras atsiųskti tu antrašu.

K. Kazanauskas
21815 Broadway, Chicago, Ill.

Paieškau Sandarietės iš Pittsburgh, Pa., kuris suklytų man žinių apie Reginą Blandziute. Girdėjau, kad ženota su Ketuvius ir yra gerai pažįstama biznieriui V. Volungevičiui. Aš nežinau antrašo. Kas priduos tikrų žinių apie ją, aš auosiu 3 dolerius atlyginimo. Gali ir josios vyras atsiųskti tu antrašu.

K. Kazanauskas
21815 Broadway, Chicago, Ill.

Naujoj Vietoj.

Geriausias So. Bostono Kostumeriškas KRIAUCIUS, Sandarietis, persikėlė į naują vietą. Gerbiameji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius, kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prasinam kaip vyru, taip ir moterų. Musų antrašas tokis:

A. SIMOKAITIS,
344 Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuviška Orchestra

Grajina visokius naujausius ir linksniausius lietuviškus ir amerikoniškus šokių. Rengdami kokią pasilinksminimo pramogą reikalauk krepkitės:

ALPHONSE ZVINGILAS
267 Broadway
So. Boston, Mass.

AMERIKA

IR AMERIKOS LIETUVIAI

Nauja, K. Gineičio, Lietuvos Aštovybės Londone sekretoriaus ir buvusio vieno iš "Lietuvos" redaktorių, išleista knyga apie Ameriką ir amerikiečius su 167 paveikslais draugijų, veikėjų, miestų, seimų ir taip toliaus.

Apdaryta į gražius apdarus, pusl. 352, stora knyga su persiuntimu — \$3.00.
Be apdary — — — — — 2.50.

VIENYBĖ

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Visiškas Išpardavimas

Lai bus jums žinoma, kad šiom tarpu jūs neraste visame Bostone pigiau nusipirkti formiūnus ir kitus namų rakandus kaip, kad galite nusipirkti pas mane.

Viskas pigiau negu ištikrųjų man pačiam lėšuoja. Viskas turi būti parduota dabar. Priežastis aiški — aš išeinu iš biznio. Nuolatinis kėlimas rendos už krautuve, verčia eiti iš biznio. Patariu iš širdies pasinaudoti šia proga nusipirkti formiūnus pas mane.

AUCTION SALE BUS TUOJAUS.

Bus visoki dalykai parduodami ant akšino šiom dienom: pirmadieny, spalio 5, serodj 7 d. ir pėtnyčioj spalio 9 d. Tėmykite šitą skelbimą ir naudokitės musų barganu.

M. OLIM.

388 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS.

PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.

Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pas jį kreiptis.

OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:

820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.

Bronis Kontrim

CONSTABLE, REAL ESTATE,
ir Visokių Apdraudimų (Insurance)
Agentas
361 W. BROADWAY
Tel. So. Boston 0605
120 MARINE ROAD
Tel. So. Boston 2483-W
SO. BOSTON, MASS.

Patenkinantis SKUTIMAS

Su sugelendamu skustuvo peiliuku malonu skutis. Tokiu skustuvu yra Valet Auto Strop Safety Razor, kiekvienas apsikutimas yra greitas į 10 sekundų jis pats susigelenda.

Valet Auto Strop Razor

— Sharpens itself

Kaina nuo \$1 iki \$25

NAMŲ PENTINIMO

KONTRAKTORIAI.

Baltiname lubas, popierauname. kelsomuojuame, dedame plaisterius ir dažome. Visą taisome, darbas gvarantuojamas ir nebrangus.

A. SOBISCHKEK ir A. V. J. ANDRIUSUNAS CO.
134 9th Str., So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2827 M.

Parsiduoda Bottling Shop

Mieste, turindami 115,000 gyventojų. Naujausios mados toniku išdirbimo šapa įrengta su visomis smulkmenomis. Prie to 4 trokai. Savininkas pasitraukia iš biznio. Parsiduoda pigiai. Rašykite Box 229, care of "SANDARA", 327 E St., So. Boston, Mass.

Lietuviai Amerikoje

LAWRENCE, MASS.
Lietuviai Romos katalikai neturi savo bažnyčios.

Prieš rugsėjo 20 d. vietos Romos katalikų buvo išmėtyti plakatai, kad kokios tai kuopos (Mot. S. ir LDKS.) turės debatus temoje: Ar galima katalikui skaityti bedviškus laikraščius ir knygas. Ir pažymėta kad debatai bus laikinai (mano pabr. —M.). Šv. Franciškaus Bažnyčioje, Bradford St. Čia iki šiol visi lietuviai tikėjo, kad prie Bradford gatvės yra tikrai lietuvių bažnyčia, kurią neseniai dar lietuviai statė ir šimtinės klojo, bet kaip dabar pasirodė iš plakato, kad tas namas "laikinas", vadinasi turbūt jau iš lietuvių atimtas už skolas.

Kita iš plakato matyti, kad r. k. jau taip nusibankrutavę, kad pas juos nieks neina, tai sumanė skambiu vardu rengti debatus. Bet debatuos patys r.-k. ir be abejoj patys r.-k. nubalsuos, kad negalima skaityti. Bet Lawrence'o lietuvių jau nėra tokie tamsūs, kad patiktų vietos tamsių gaivalų išmislams ir, be abejoj, neis tu "afirmatyvių" ir "negatyvių" pusių klausyti.

Su viduriu rugsėjo mėn. pas mus jau darbai šiek tiek pagerėjo, bet dar nevinai. Kaip jau mus audinėse pradės gerai dirbti, tai parašysiu "Sandaroje". Taigi dar iš kitų vietų darbininkai neturėtų važiuoti darbo ieškoti į mūsų miestą. Dar dirbkite tuose miestuose kur darba turite.

Tautiškojo Parko savininkai (Kun. Šleinis ir parapinonai) ištaisė ir padailino savo parką elektros šviesa, taip kad dabar parkas atrodo neprasčiau, negu Canobie Lake ar kitos amerikonių vietos. Ir kaip girdėti, kad jau svetimtaučiai pradeda užsiminėti Lietuvių Tautiškaį Parką busimos vasaros pramogoms. Butų geistina, kad patys lietuviai (dratigijos, kuopos) pasistengtų iš kalno užimti ateinančiai vasarai dienas, nes pasukū jau sunku bus gauti.

Motiejus.

RACINE, WIS.

Lietuvių kalbos vaikams mokytė pradėta rugsėjo 12 d. Mokiniai susirinko 15 vaikų. Antros pamokos įvyko rugsėjo 19 d. atėjo trys nauji. Dešimties tėvams, kurie turit paaugusių vaikų ir norit, kad jų vaikėliai pramokytų lietuvių rašybos, ieiskite savo vaikus kas šeštadienis 2 val. po pietų, 310 Main Str., Lietuvių Dramos Klubo kambariuose. Per visą žiemą bus duodamos pamokos veltui. ALTS. 35 kuopa dubda veltui paišius ir popierą, L. D. Kliubas teikia veltui kambarį.

Rugsėjo 16 d. šauktas kuopos susirinkimas, bet nariai neatšilankė, susėjo vien valdyba. Musų kuopos nariai mano, jei jie priklauso prie Sandaros, tai viskas. Neuztenka užsimokėti duokles ir buti nariu, butinas reikalas nors praeiči į valdybą šaukimus susirinkimus ateiti. Matydami kitų kolonijų Sandariečių pasekmingai veikiančius ir stambias aukas dedančius į Politinį Izdą, mes taip jau nebesime paskutiniais. Pradžiai to darbo siunčiame trupinėlių piktpinigių \$2.05. Su piktu mu akvyliu imsimė veikti prieš demokratybę priešus.

Pirmutinis mūsų parengimas įvyks spalio 11 d., Turner Hall. Tuo parengimu manome pelnyt ir visą uždarbį skirti Politiniui izdui. Prašau draugų Sandariečių iš kalno patiens raudis ir draugus bei pažįstamus kviesti į busiantį parengimą.

M. Kasparaitis.

BINGHAMTON, N. Y.

Mūsų komunistai myli save irgi vadytis gerais tautiečiais, ir nekarta pabrėžė, jog tik jų organas yra geriausia atstovaujantis lietuvių tautiškumui. Neseniai koks tai "Džeiz" per savo šlamštą "Laisvę" Nr. 206 nesigėdizdamas apšmeizė Sandariečius ir jų parengimas. Bet dėka mūsų komunistų 18 rugsėjo lietuvių svetainėje vaidinta "Voratinčiai". Šis perstatymas atidengė jų

tautiškumą. Nors kalba buvo vartojama lietuviška, bet dvasia pasirodė tikriausia rusiška ir chinetiška. Dabar, gerbiame, atspėkit, kurie yra geresni tautiečiai, ar Sandariečiai, kurių veikimai yra papuošti lietuvių tautos trispalvę vėliava ir simbolu, ar komunistai, kurių viskas yra padengta rusių sarafanu ir chiniečių chala-tu.

Senutės Dambrauskienės pasakos.

1. Pašvinės ežeras.

Nuo Kurtuvėnų m. už kokių 3 km., pakely į Šaukėnus, yra Pašvinės ežeras. Senų žmonių pasakos sako, kad jis užkrites ant sodžiaus ir laukų, kaip Dievo bausmė už vieną šykštuolį. Tame paskendusiam sodžiu gyveno labai turtingas ir šykstus žmogus. Dieną naktį gulėdavo ant savo pinigų dėžės ir nuo jos niekur nepasitraukdavo. Neduodavo nei vargšui, nusukdavo ir savo samdiniškams — ir taip be paliovos krovė krovė pinigus. Neidavo nė į bažnyčią, nes bijodavo pasitraukti nuo pinigų.

Vieną kartą per Sekmines visas sodžius išėjo į bažnyčią; sodžių pasiliko tik vienas šykstusis beguljis ant pinigų dėžės. Dievas užpykęs atsiuntė ant sodžiaus ežerą ir kada bažnyčioj sumos metu buvo pakilėjimas (patsai mišiu vidury) ežeras užkrito ant sodžiaus, jį paskandino drauge su šykštuoliu. Grižė iš bažnyčios sodiečiai vieton savo sodžiaus radę ežerą.

Prieš keliasdešimt metų buvęs iš vandens ištrauktas medis nis kryžius ir namų sienojus. Be to, pietų metu laiveliu plaukiesiems matydavę dėžę, o šventadieniais per sumą plaukiesiems yra matę vandenį didelę dėžę, ant kurios gulėjęs didelis vizla (šuo).

2. Liudėlė.

Senai labai senai toj vietoj, kur dabar teka Ringės upelė, gyveno žemaitis ir turėjo gražią dukrelę vardu Liudėlę. Nuo kur jos tėvai toli nuo namų Liudėlė neleidavo, kad ja nekas nepaviliotų arba nepavogtų. Iki 20 metų amžiaus pragyveno beveik uždaryta prie tėvų, namatydama platesnio pasaulio. Vieną naktį ji susapnavo, kad pas Ringelės upelį išaugęs vienas gražus ažuolas ir kada ji prie jo priėjusi ažuolas nulūžęs po jos kojų. Ilgai Liudėlė galvojo ir negalėjo suprasti sapno. Kartą ji paklausė savo senelės, ką ta igralėtų reikšti tokiam sapnui. Senelė išaiškino, kad išaugęs gražus berniūlis ir kai jis pamatysiąs ją, įsimylėsias ir sulūšias... ir tai pasakius senelė sunkiai atsidusėjo, liudnai galva palingavo ir daugiau nieko nebesapokė.

Liudėlė labai susidomėjo sapnu ir kasdien slapta nuo tėvų eidavo pas Ringelę, kur sapne matė išaugusį ažuolėlį ir ten ant upelės kranto atsėdęs pindavo laukų gėlių vainikus.

Kartą jai bebaigiant pinti vainiką atėjo pakeleivis bernelis ir abu susitikę žvilgsniais ilgai vienas į kitą žiūrėjo ir įsimylėjo. Po to ilgą laką atjodavęs bernelis į susitikimo vietą, kur juodu slaptomis susitikdavę ir kalbėdavęsi.

Prasidėjo žemaičių karas su kryžieiviais Liudės bernelis išėjo į karą. Liudėlė kasdien eidavo pas Ringelę, pindavo vainikus, plukdydavo juos upeliu ir laukė grįžtant bernelio.

Kartą bėpindama vainiką pamatė atjontį savo bernelį. Nudžiugo Liudėlė, devynius kartus suplakė jos širdelė, sulakusis mylimo bernelio, bet greit jos džiaugsmas pavirto į liudėsį. Prisiminė, kad dar nematė parjorančių iš karo kitų bernelių, dar negirdėjo jų šaunių dainų, trimto balso, žirgų žvengimo... tik tegrįžo jos vienas bernelis. Nejaugi visi žuvo, tik jis vienas teisliko gyvas? — Ne! negal buti! — paabejojė nekalta mergelė, — ar tik čia kas nors neblogo — ir paklausė mergelė bernelio, del

ko jis vienas tegrįžo.

Bernelis pajutęs ir save įsmeigtas dvj dideles, gražias, mėlynas ir nekaltas akis pritrūko drąšos paslėpti savo niekingumą ir prisipažino, kad jis bekovodamas su priešiniškais taip pasilgęs Liudėlės, kad dieną naktį svajojė apie ją ir nesulaikdamas karo pabaigos, nebepernešė ilgesio ir pabėgęs iš karo lauko, bėgo, kad tik pamatytų savo gražuolę.

Liudėlė, nors ir labai mylėjo savo bernelį ir galėjosi jo, bet nebegalėjo pernešti tokio savo mylimojo niekingumo, kuris tėvynei esant pavojui pabėgo iš karo lauko ir paliko vienus draugus kariauti. Liudėlė griežtai atsakė, kad nemylinti tokio bernelio, kuris bijo kariauti ir nesugeba pernešti ilgesio ir nors su skausmu sieloj, bet paliepė berneliui nuo jos pasitraukti, neklusdamas bernelio jokių maldavimų. Pagaliaus pasakė, tik tada vėl pamylėsiu, kai išgirdusi karo trimto balsą išbėgsiu pasitilti ir kitų karių tarpe pamatysu tave grįžusį.

Nuliudo bernelis pagaliau sėdęs ant žirgo vėl grįžo atgal į karo lauką. Pajojė atgal pasizūrėti į savo mylimą mergelę, bet tuokart dievai jį nubaudė, suklupeš jo žirgelis nusilaužė koją ir bernelis nebeturėjo su kuo begrįžti į karą.

Nusiminęs ir nebežinodamas ką daryti atsigulė pas vieną med. pasilėti. Rytą prabudęs išgirdo linksmą žemaičių žirgų žvengimą, šaunias žemaičių berniūžių dainas — tai grįžo žemaičių vyrų, laimėję karą. Išlūgo mergelės pasitilti savo berniūžį ir gauti parneštų iš karo dovanų, tik neturėjo ko pasitilti Liudėlę, jos bernelis dėl gėdos slėpėsi už medžių, kad nematytų to draugai. Dar vieną dieną butų pakentęs ir butų grįžęs nugalėtoju.

Kada grįžė berneliai linksmai šnekučiuavo su savo mergelėmis, nelaimingą Liudėlės bernelis pasivėrė ant savo kalavijo ir žuvo amžinai. Tą vietą, kur žuvo bernelis, pavadinò Gumbučiai, nuo bernelio vardo.

3. Trys Mergės.

Dar, kada žemaičiai buvo pagony, gyveno trys jau apsenusios mergės, kurios buvo patios negražios ir turėjo labai baurius vardus, butent: Degė, Mizė ir Pezelė.

Kartą jos sutarė nueiti į nibres (vakaruškas) ir kadangi jų vardai baurūs, tai nutarė savavardais nesivadinti. Kaip susitarė, taip ir padarė. Visos trys nuėjo į nibres ir kad negalėtų kalbėtis ir tuo budu kaip nors netyčia, atsisėdo visos trys skrymū: Degė prie besikurenančios ugnvietės, Mizė kampe pas duris, o Pezelė kitame kampe. Taip visos trys vargšės ir žiopsėjo į šokantį jaunimą. Degė pas ugnvietę taip užsižiopsėjo, kad nepastebėjo, kai ant jos skreito užkrito ugnis ir ji pradėjo degti. Mizė tai pastebėjusi ir užmiršusi apie jos vardą sutiko: degi, degi! Vargšė Degė, tai išgirdus pamanė, kad Mizė jos vardą pajuokia ir supykusį atkirtė: o kas tu, Mizė! Abi susigėdinusios pasikėlė išėiti ir nenorėdamos palikti savo trečio draugės pastarajai pasakė: Pezelė, eikime namon! Ir taip visos pykdamos ant savės ir bardamosis grįžo atgal.

Daugiau niekur nebėjo draugė.

4. Del Ko žydai Smirdi.

Kada žydai 40 metų klajojo dykumose, jiems iš dangaus

krisdavo manna ir paukštienos maistui. Vieni žydai ėmėsi tik tiek, kiek tai dienai reikalinga suvalgyti, o kiti neužsitikėdami Dievo gerumu paukštienos prisikišė kelioms dienoms į užantį.

Kadangi tų dovanų buvo pakankamai, tai užantį esanti paukštiena pradėjo puti ir smirdėti ir nuo to laiko dabar ir tų šykštuolių vaikų vaikai smirdi. Kurų tėvų pratėviai buvo paimė daugiau paukštienos, tie labiau smirdi.

Užrašė St. R. Ryksiuslys

LAIŠKAS IS PARYZIAUS

Senai jau rašiau apie savo vargus, priepuolius. Jeigu būtų turtingas, tai rašyčiau grožybes pačios, dvarų, mergų, moterų... o dabar ką turiu, apie tai ir dainuoju.

Gyvenu vis ant to paties kalno—Montmartre, ir tame pačiame sename ir kabalduojančiame name, ant penko aukšto prie paties stogo, ir aukščiausio praluno dievo... Užtatai kaip kaitra, ir mano kailis užsiptoja, nors aš šilumą geriau mėgstu kaip patys šiltųjų kraštų galvalai. Tą mano gryčia vasarą dabar kainuoja po 30 frankų į savaitę ir žiemą su apšildymu 35 frankai į savaitę. Kaip man biednam-proletarui, kitą kartą reikia net iš paskutiniųjų krapštyties... Pirmiau butą laikiau su lietuviška kultūra, tai yra lubos ir sienos buvo nukaltos su lietuviška laikraščiais: "Sandara", "Vienybė", "Dirva", ir kitokiais dailės paveikslais, kas manojo namo gospadoriui nelabai tiko, ir net perdaug ieškojo priekabių, delto susikrausčiau į kitą butą. Dabar turu didesnį ir su dviem langais; tik nėra gero stalo kur pasitiest popieris, rašymui; šėpa su dideliu veidrodžiu, ir kitokiu buzišku gramozdu, kas doram žmogui jokios svarbos nepri-duoda. Savąja literatūra, laikraščius, rankraščius, sukroviau į šėpa, tai butas atrodo prastas, kaip abelnai yra pas žmonelius, kurie tik gyvena: kad "ponas" jiem duotų darbo; pavalgyti, pasigerti, rukti papirosus, rūšties, ir...

Prie vieno šono to namo yra kitas mažas namukas ir karčiama ir prie antro taip pat žemas namukas. Seniau jame buvo šaltkalvio fabrikas, dabar persitaisė į kriaučių kromus ir kitokiais žydų (francų) lindynes. Kartą vienas tų keistų gyventojų degino blakes ir padegė lovą. Aš tame laike buvau tik ką iš darbo parėjęs, snaudžiau ir tik sapnavau baisybių sapnus. Išbudau ir tik girdžiu, kad stiklai langų tik piška, traska, žmonės rėkia... Pažiūrėjau per langą, matau, kad man kol kas jokio pavojaus nėra, nors butas prie to paties šono. Apšienėjau, ir aš į gatvę prie pulko žiūrėti kas per striokas. Tame laike ir ugnegesiai (kareiviai) atūžė su automobiliais ir įvairiausiais įrankiais. O iš to baisaus gaisro tik tiek tebuvo, kad šienikas išmestas ant gatvės—smilko, ir viduje keletas ryzų, gal kitokių gramozdų su milijonais blakių. Visi skaniais juokais išsikirstė savais reikalais.

Iš kitokių baisybių visuomet reikia galvoti, kad namas nesugriutu. Dabar tiek daug tų perkuminkų ratų ir didžiausių automobilių, tai kuomet tik važiuoja kokia artimiausia gatvė, mano tas senas namas svyruoja su visais vėjais, kad net lngų stiklai barška, ir nuo lubų suodys byra...

Vis manau kitą gryčią susirasti. Bet dabar francai taip gausiai veisiasi su vaikais, kaip laisvos Lietuvos beržynuose baravykai... Delto butų didžiausi stoka, kad net turtuliai už didžiausius pinigus sunkiai susiranda, tai ką bekalbėti su varguoliais... Jeigu kuomet pasitai-ko eiti kokiais užkampiais, patilčiais, pilnai įvairiausių gaivalų voliojasi...

Su politika įvairiausių nuotikių Butiniausiai kova su komunistais (lietuviškai: valstiečiais), kad tretysis internacionalas neužkariuot viso pasaulio. Kaip kitose Europos valstijose, net šimtais ir tukstančiais šaudė ir korė, bet čia užsiganėdinta tik su kratomis ir kalėjimais. Iš to atžargareiviškoji spauda turi ką kolioties. Teisingiau

sakant, kas vienas savąj kromą tik gina, tik bereikalingas žmonių žudymas...

Karių taip jau visuomet nestokuoja: Morokkoje kariauja, Sirijoje kariauja... Man tas mažai apeina, bet tik kuomet šios karės baigsis, prasidės kitos, o už kiek metų vėl kita, didžioji ir paskutinioji pasaulinė karė. Tai principališkas buožių tikslas, oficialiai tik del karių ir eina į mokslus...

Lietuvių, kiek jų čia yra, aš nieko nežinau, šiaip girdėtis, kad su medaus mėnesiais užklysta nemažai. Taip jau čia yra laisvos Lietuvos ambasadorius, sekretoriai, raštinnikai, butų valytojai, butų tarnaitės, ir kitokių, 1921 metų surašyme yra pažymėta 42 lietuviai visoje Francijoje. Jau septyni metai kaip Lietuva nepriklausoma ir čia suminėti ponai minta jos duona, bet apie politiką, tiek tik tenusimano, kiek veršiai apie dangų. Kokis tas Lietuvos plotas, čia pasaulinių žandarų (lietuviškai: žmonių su ginklais) dalkas, bet ant to paties ploto — viskas, visi miestai, poliakiskų (lenkišku) žargonu surašyti ant visų žemlapių. Štai jų keletas: Kovno, Memel, Ponevjesch, Radzvilischki, Alesow, Rossijeny, Chweidany Schozany, Pompjany, Salaty, Kwtki, Schoenberg, Salanty, Kurschany, Ponemunek, Kowarsk, Luknizski, ir taip toliau pilna "paškustvu" tik kaip kituose žemlapiuose — šiauliai ir Kovno (Kaunas) taip užrašyti. Tai bent garbė laisvos Lietuvos čia naumkam, kad net žemlapių nesugebėjo pataisyti knygyninkų akyse, o pagirtėkų kitų darbais susiranda tiek ir net tukstančiais!..

A. Bartaševičius.

VIII. 1925.

AUSROS MUZIEJUS.

1923 m. kovo mėn. 11 d. švenčiant garbingą 40 metų suvaktuvių pirmojo Lietuvos laikraščio "Aušros" dieną, kuris garbingųjų Lietuvos tautos veteranų: Dr. Basanavičiaus, dr. Šliupo, gerb. p. Jankaus, p. Mikšio ir kitų pastangomis 1883 metais kovo mėn. 15 dieną, sunkiausiais Lietuvių Tautai priešpaudos laikais, Mažosios Lietuvos rėbose, buvo atspausdintas. Tautos mylėtojų ir įvairių Knygnešių pastangomis kaip pirmas Lietuvos atbudinimo šviesto kibirkštis, buvo platinamas po visą Lietuvą. "Aušros" laikraštis prikėlė Lietuvių Tautą iš ilgo ir sunkaus letargo miego; dieka jam ir jo platinotojams, Lietuvių Tauta iš po sunkiai nesamo dar svetimtaučių jungo, tapo nepriklausoma.

Tą garbingą ir brangią valandą minint, šiaulių Apskritis Valdyba viešame savo posėdy, pirmininkaujant valdybos pirmininkui Štambariui Juliiui, dalyvaujant valdybos nariams: Lemežui Juozui ir Petrauskui Baliiui nutarė: įsteigti Aušros muziejų prie šiaulių Apskritis savivaldybės, kame yra renkami ir talpinami brangūs mūsų Tautai, kaip iš gilios senovės, taip ir iš Aušros laikų, dokumentai, atsiminimai, taipogi ir visi kiti istorijos bei kultūros reikšmės turintieji daiktai.

Tam reikalui jau yra įrengtas butas, padarytos spintos, stalai ir kiti reikalingi baldai.

Per tą laiką į "Aušros" muziejų suplaukė gana daug įvai-

rių senovinių daiktų, dokumentų, pinigų ir kitų d.

Pinigių yra nuo 16 šimtmečio, gana įdomus dokumentas yra lenkų kalba rašytas, apie prisipažinimą Lietuvoje bajorystės luomo, butent: sulig to rašto taip nurašoma: "Kadaise per žemaičių girias jojės kun. Vytautas, jam bejojant nukritusi iš po jo arklio kojos sidabrinė pasaga, tuo pačiu metu ėjęs keleivis žemaitis, kuris iš pasagą pakėlęs ir padavęs kun. Vytautui; kurs už tą jo patarnavimą pakėlęs jį į bajorų luomą ir davęs jam didelę ukį. Bet, dėja, kad tas dokumentas tiek senas, jog negalima nė išskaityti to keleivio pavardės.

Toliau nepersenai gerb. Dr. Šliupas prisuntė Aušros muziejui kunigo Dembskio jo paties dirbtą medinę didelę pypkę, kuri parvežta iš Amerikos. Pirmieji prie Aušros muziejaus organizavimo bendradarbiai prisidėjo aukodami įvairius daiktus, bei dokumentus, šie asmenys: p. Svambaris Julius, p. Adomavičius Karolis, p. Zaromskis Antanas, Mokytojas Urbanas Balys, mokyt. Požemckas Juozas, mokyt. p. Vitaraitė Jadyvga, mok. Murza Antanas, mok. Monkevičius Povilas, mok. Snabickas Antanas, mokyt. Klupšas Kazys, mokyt. Grybauskas, mok. Gričius Juozas, mok. Tarvydas Antanas, p. Bučenas, agr. Bertašius Jonas, Dr. Šliupas Jonas, kun. kan. Tumas Juozas—Vaisgantas, kun. kan. Dambrauskas A., p. Povylis Antanas, dailininkas Aleksandravičius, p. Kubilius Antanas, p. Bugailiškis Pelikias, inžinierius Mikševičius M., p. Murinaitė Feifė, p. Ruškys Juozas, p. Rudzinskis ir daug kitų; tie visi asmens yra pasizadėję ir toliau Aušros muziejui remti ir jam bendradarbiauti.

Kad taip brangi ir kulturinga mokslo šaka augtu, plėtotų ir tinkamai tvarkytusi reikalinga plati visuomenės parama, nes dabartinės lėšos, kurios yra savivaldybės skirtos visai mienkos ir tas pačias dar klerikalinei valdžiai visai išbraukė, kuriai matomai šalies švietimas nė kiek nerupi, nes daugiausia skiria pinigų nemažas sumas visokioms neprerentacijoms ir tt.

Tad jūs, malonūs lietuviai Amerikiečiai, neužmiršdami savo krašto, gana daug esate prisidėję savo gausiomis aukomis prie kurimo mūsų valstybės; neapleiskite ir joje organizuojantis tikras mokslo šakas. Nors gyvenate toli už jurumarių, bet visgi manau, jog neužmiršite remti kas ku galite AUŠROS MUZIEJŲ. Už ką augančioji jauna Lietuvos karta bus labai dėkinga ilgiausios amžius, už suteiktas jiems ir visai šaliai tiek daug kultūrinės naudos.

Iš kur mūsų jaunoji karta imdama pavyzdį iš savo senelių prosenelių ir tautos didvyrių, galės nenuilstamai visuomenės ir tautos labai kulturingą darbą dirbti.

Toliau manoma Aušros muziejus labai praplėsti; sudaryti daug visokių skyrių, žinoma tam vis reikalingos lėšos.

Taigi broliai, vienminčiai lietuviai, gyvendami Amerikoje neužmirškite Aušros muziejaus.

Balys Petrauskas

Šiaulių Apskritis Valdybos švietimo Skyriaus Vedėjas.

NEGARSINAMAS BIZNIS NEDUODA PELNO GARSINKITĖS "SANDAROJ"

EXTRA! EXTRA! JAU GATAVAS

"RIMBAS"!

— Ei, Jonai! Kur gi taip bėgi?

— Nagi Rimbas jau gatavas, bėgu nusipirkti jį.

— O kas gi yra tas Rimbas?

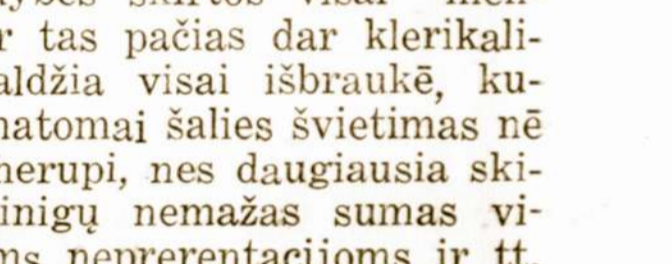
— Tai didelis juokų ir satyros žurnalas, pilnas visokių naujenybių apie bolševikus ir klerikalus, tik 10 centų už kopiją.

— Plauk, tai ir aš sykiu su tavim bėgsiu tiesiog išleistuvėn, pas:

K. J. PAULAUŠKĄ

3 Bateman Pl. So. Boston, Mass.

(13 N Street tarpe 7 ir 8 Sts.)

Vietos žinios.

MILŽINISKAS MASMITINGIS
Publikos dalyvavo apie 700. Kalbėtojai į klausytojus didelį įspūdį padarė ir gavo pilną jų pritarimą. Išnešta protesto rezoliucija. Dr. Drangelio telegramas.

Praeitą sekmadienį, vakare So. Bostono lietuviai turėjo nepaprastai didelį masinį mitingą dėl birželio 20 d. incidento Lietuvos Seime. Jį šaukė aštuonios vietos draugijos bei kuopos. Publikos susirinko nepaprastai daug, apie 700. Žmonių buvo pripildytas net ir tarpduris ir pasieniai stacių. Kai kurie turėjo grįžti namo, nes nebegavo vietos svetainėje.

Kalbėtojai nurodė, kad klerikalai, turėdami Lietuvos valdžios vadeles savo rankose, daro Lietuvai didelę skriaudą ir negarbę, kad reikia prieš juos kovoti, kol jie bus pašalinti iš valdžios, kol kunigai bus suvaryti atgal į bažnyčias ir tt. Bažnyčiai ir Tuliui kalbant dažnai pasipildavo gausus pritariantis publikos plojimas.

Kalbėtojais buvo adv. F. Bažnyčia, "Sandaros" redaktorius A. A. Tulyas, Sandaros išdėmikas A. Ivas, Politinio Išdo sekretorius K. J. Paulauskas ir "Keleivio" redaktorius S. Michelonas. Dalyvavo žvingilo orchestra ir Gabijos vyrų oktetas. Vakara vedė senas Sandariečių veikėjas Norkunas. Mitingą telegramu pasveikino Dr. Drangelis, kaip Sandaros prez. Atsistojimu vienbalsiai priimta rezoliucija smerkianti klerikalų bloką už su policijos jėga išvedimą iš Seimo posėdžių Dr. Griniaus, Lapinsko ir Bielino. Aukų surinkta \$54.18. Prakalbos prasidėjo kaip 7:30 val. vak. ir tęsėsi iki po vienuolika. Žmonės išsiskirstė su dideliu ir geru upu.

Rengėjai turia širdingą ačiū kalbėtojams, žvingilo orchestrai ir Gabijai. Taip pat ir atsilankusiems už skaitingą atsilankymą ir auką.

Rengėjai.

STEBUKLAI! STEBUKLAI!

Cėkanavičius, žymiausias lietuvių magikas, So. Bostone rody "stebuklus" spalio 6, 7 dd., Lietuvių svetainėje. Cėkanavičius žada parodyti daug įvairiausių ir stebuklingiausių dalykų. Jis žada iš nieko padaryti paukščius ir paleisti juos į svetainę, atšaudyti. Vandenį žada paversti į vyną ir tt. Visi ateikite jo pamatyti.

Amerikiečių spauda rašo, kad Cėkanavičius yra žymiausias Europos atvykęs magikas.

Koresp.

NESUSIPRATUSIEMS NEPAVYKO.

Praeitą nedėdienį buvo susivienijimo Lietuvių Sv. Kazimiero draugijos susirinkimas. Nesuspratę jos nariai atėjo susiorganizavę atsaukt savo draugiją iš Pažangiųjų Draugijų komiteto, kuris rengė tą sekmadienį vakare masinį mitingą. Taip pat jie norėjo nubausti žymų vietos Sandariečių veikėją Stasį Mockų neva už įtraukimą tą draugiją į minėtą komitetą. Bet tie trukmadariai gavo gerai per sprandus, didelę didžiama narių bašavo prieš juos. Čia reikia pažymėti, kad p. J. Pečingio, kuris tą draugiją suorganizavo, kalba už p. Mockų ir už tai, kad palikti draugijos atstovus Pažangiųjų Draugijų komitete, turėjo didelės reikšmės ir ji nusvėrė balsavimą. Pasirodė, kad susipratę katalikai bei šiaip nariai nepaiso dvatėnų vadų. A. Noviko, M. Zobo, T. Jonavonio užmačių.

ACIU BOSTONIEČIAMS!

Gavau jūsų aukas, už kurias prašau priimti širdingiausių ačiū. Grįžau laimingai Chicagon. Jusų A. Vanagaitis (Dzimdzi Drimdzi)

Tel. So. Boston 3827 — J. BROADWAY CLEANSING & DYEING CO.

Augštos rušies valymo, dajinimo ir siuvimo įstaiga. Darbas paimamas iš namų ir grąžinamas į namus.

507 BROADWAY
So. Boston, Mass.

Kitas štoras:

493 Broadway, So. Boston
Tel. So. Boston 1831 — R.

Daugiau vietos žinių ant 4 pusl.

DA VIENAS NAUJAS BIZNIERIUS.

Senas lietuvis biznieriūs CHAS URBONAS sugrįžo atgal į So. Bostoną ir atidarė didelę visokių DRABUŽIŲ KRAUTUVĘ po num. 661 Broadway. Užlaiko visokių vyrų, vaikams ir moterims drabužių, taipgi visokių audekų: vilninių, drobinių ir šilkinųjų įvairiausių ribinų, leisu, siulu, lesčių ir tt. Reiškia, Urbono krautuvėje galima gauti visko ko tik kam bus reikalinga. Darbar nereikės bėgti pas svetimtaučius, nes viską galima gauti pas savo seną pažįstamą. Atminkit, kad krautuvė randasi netoli K Street.

CHAS URBONAS,
661 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. J. S. Balaban

(iš Rusijos)

Pacijentai priimami sekąčiose valandose:

Iš ryto nuo 9 iki 12

Po pietų nuo 4 iki 7.

389 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 0575-J

Real Estate

V. P Yankus

SANDAROS REAL ESTATE
VEDEJAS

KELETAS GERŲ PIRKIMŲ

City Point. 3 šeimynų 11 kambarių atskiras namas su dideliu yardu, piazais, gaisais ir toaletais, randos į mėnesį gauna \$58.00. Prekė \$5,300, įnešt \$2,000.

Dorchester. 3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, atdaras plūvingas; šilumos, priešakys ir užpakaly piazai, vieta del garadžių, prekė 12,500; įnešimas \$3,000.

Cambridge. 3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, šilumos, elektros šviesa, priešakinis ir užpakalinis piazai, vieta del garadžių, prekė tik 12,000; įnešt 2,000; randos \$129.00 į mėnesį.

Jamaica Plain. 6 šeimynų namas po 5 kambarius su visais įtaisymais elektros šviesa, "steam" šiluma (prie pat Franklin Park) naujas namas, randos į mėnesį \$288.00; prekė \$27,500; įnešti \$6,000.

SANDARA REAL ESTATE
327 E Street South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

GERI PIRKINIAI

34 centus gryno pelno nuo kiekvieno dolerio į metus, įdėto į namą su 3 krautuvėms ir 6 šeimynoms, gerą biznio vietą arti Broadway, namas yra geriamame pataisyme, senos rendos \$2750 į metus, prekė \$17,000 \$4000 nešti ir lengvos išlygos ant likusių.

ITY POINT 2 šeimynų, 10 kambarių namas, su visom įtaisom ir ekstra lotas žemės, vieta del garadžių ir daržo, gera vieta netoli "L" Street, prekė \$6800, \$2000 įnešti.

LITHUANIAN AGENCY

361 W. Broadway, So. Boston, Mass

112 — ŠIMTAS DVYLIKA — 112 naujų stubų po 5-6, 6 ir 7 kambarius ir Sun Parlors, su visais šios mados įtaisymais. Taipgi vieta ir garadžiui, puikioji ir parankioji vietoj Dorchester. Kaina tik \$12,500 už vieną ir įnešti \$3,000.

A. J. NAMAKSY,

395 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2340.

PARDAVIMUI EAST DEDHAM

6 kambarių namas ir garadžius \$3,800.

6 kambarių su maudynėmis ir visais įtaisymais, garadžium, 10 centų fėras iki Bostonui \$6,000.

9 kambariai su maudynėmis ir visais įtaisymais, garadžium arti gatvekarių \$6,800.

2 šeimynų namas 12 kambarių, maudynės ir visi įtaisymai \$6,800.

JULIUS C. DELLMUTH
14 Ware St., off Whitings St.,
EAST DEDHAM
Tel. Dedham 1086

MAGIKAS JONAS CĖKANAVIČIUS

Magijos Vakarai!

UTARNINKE IR SEREDOJ

Spalio-Oct. 6 ir 7 dd., 1925

Lietuvių Salėje

KAMPAS E IR SILVER STS., SOUTH BOSTON, MASS.

Pradžia 7:30 val. vakare

Nepamirškite virš minėtų vakarų ir visi atsilankykite. Nes pamatysite nepaprastus dalykus kokius savo gyvenime dar nesate matę. Juose Magikas JONAS CĖKANAVIČIUS parodys stebėtinius dalykus. Nematoma paslapybe išaugins gražiausių gėlių bukietus, paleis paukščius skrajoti po svetainę ir atspės žmogaus mintį ką kuris mansto. Taipgi padarys

stebėtinius judėjimus nejudamų daiktų, esančių salėje ir daugybę kitokių visokių nepaprastų apsiirėškimų. Žodžiu sakant, kuris tik atsilankys, tas pamatys stebėtiniausius apsiirėškimus. Tad nepamirškite minėtų vakarų ir pasinaudokit šia nepaprasta proga, nes kitos tokios neturėsime.

Įžanga 50c. Vaikams 10c.
Visus kviečia RENGĖJAI

Juozo Babravičiaus

KONCERTAS

Spalio-October 4 d., 3:30 po pietu

SYMPHONY HALL

Kampas Massachusetts ir Huntington Avenue, Boston, Mass.

"Chicago Tribune" šta. rašo:
"Joseph Bobrovitch returned to Orchestra Hall for another recital last night, and proved all over again not only that he is first class operatic material, but that he is quite as good a tenor as one is likely to find outside of opera and a good deal better than several who are in. As a matter of definition he belongs in a lyric persuasion, for further description it has quality and he is a sincere, honest singer who has respect for both pitch and emotional possibilities."

Chicago "Daily News" rašo:
"A tenor voice of uncommon beauty, range and power, was heard for the second time this season last Friday evening, when Joseph Bobrovitch the Lithuanian opera singer, gave his second song recital in Orchestra Hall.

"He was heard in some Russian songs by various composers and again did his perfect musical style, his emotional appeal, his intense manner of interpretation, and his good stage deportment found a ready response with his audience."

"London Eve", Nov. 22, 1922:

"Have you heard the new Lithuanian singer whom the Duke of Connaught introduced to London before he left for Beaulieu? Juozas Bobrovitch-Babravičius is his name, with an accent on the "c" and other variations, but mercifully they call him Bobrovich over here. Sir George Arthur gave parties for him after the Duke left, and got the Hon. Mrs Henry Edwards to gather some knowledgeable people, including the greatest of the critics, to hear him. And oh, how beautifully he sang César Cui, Rachmaninoff, Gretchaninov, and Lithuanian folk songs."

Reikia pažymėti, kad tai pirmu kartu Bostono Istorijoje, kad Lietuvos Artistas atsisot ant tos pačios estrados ir parodys savo talentą, kur dalyvauja tik gabiausi Pasaulio Artistai, t. y. Bostono Symphonijos Svetainėje.

Gal nepadarysiu klaidos pasakydamas: Garbė Lietuviams, kad ir mes susilaukėm savo viengencio, kuris labai plačiai pasižymėjo pasaulyje ir buvo pakviestas koncertuoti kaip žymus tenoras D. Maskvos Operoje, graikų karaliaus Aleksandro rumuose, Paryžiaus didžiausiose operose, didžiausioj Londono Svetainėj "Steinway Hall", aukštuose anglų diduomenės rumuose ir pas Anglijos hercogą Connaught (H. R. H. Duke of Connaught).

Massachusetts Lietuviai senai atsižymėję pažinime dailės, todėl nėra abejonės, kad suvažiuos iš visų apielinkių išgirsti Juozo Babravičiaus žavėjančio balso, kuris taip plačiai paspėjo pasižymėti.

Lietuvos laikraščiai štai ką rašo apie Babravičių:

"Lietuvon pamažu suvažiuoja iš visų pasaulio kraštų mūsų meno dainos kurėjai, vyrai su garsiais vardais Europoje. Toks yra ir J. Babravičius.

"Tarp 1909 ir 1914 metų jis baigė Peterburgo Konservatoriją ir tu pat metų gegužės 1 d. įstojo į D. Maskvos Teatrą, kaip tenoras. Ten darbavosi iki pat 1919 m. tenoru. Maskvoj J. Babravičius konkurentų neturėjo."

Ticketus patartina nusipirkt iš anksto šio laikraščio ofise arba Symphony Salėje.

Prašom pasirupint ticketus iš anksto todėl, nes tikimės daugpublikos ir svetimtaučių, ir būtų gaila, jei lietuviai patys negalėtų išgirst savo talento.

TIKIETŲ KAINA NUO \$1.00 iki \$2.50

Koncerto surengime vadovauja

Lithuanian American Chamber of Commerce of Massachusetts